

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

IZVJEŠĆE O RADU UREDA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U 2011. GODINI

17. svibnja 2012. godine

SADRŽAJ

Uvodna napomena.....	4
1. Administrativno i financijsko poslovanje Ureda za ravnopravnost spolova.....	5
2. Izrada Nacionalne politike za ravnopravnost spolova i nadzor njene provedbe.....	8
2.1. Izrada Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine.....	8
2.2. Nadzor provedbe Nacionalne politike za ravnopravnost spolova.....	9
3. Provedba Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine iz djelokruga rada Ureda za ravnopravnost spolova.....	13
3.1. Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti.....	13
3.2. Jednake mogućnosti na tržištu rada.....	16
3.3. Rodno osjetljivo obrazovanje.....	17
3.4. Ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu.....	18
3.5. Uklanjanje nasilja nad ženama.....	20
3.6. Međunarodna politika i suradnja.....	20
3.7. Institucionalni mehanizmi i načini provedbe.....	21
4. Međunarodna suradnja i ispunjavanje međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova	24
4.1. Ujedinjeni narodi.....	24
4.2. Aktivnosti u procesu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.....	25
4.3. Vijeće Europe.....	28
4.4. Regionalna suradnja.....	30
4.4.1. Barcelonski proces: Unija za Mediteran.....	30
4.4.2. Radna zajednica Alpe-Jadran.....	31
4.4.3. Suradnja sa zemljama u regiji.....	31
4.5. Drugi oblici međunarodne suradnje.....	32
5. Suradnja s tijelima državne uprave, državnim tijelima i ostalim institucijama.....	33
6. Razvoj institucionalnih mehanizama: koordinacija rada županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova.....	38

7. Suradnja s nevladinim udrugama.....	41
8. Promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova: promidžba, informiranje i nakladnička djelatnost.....	43
Zaključak.....	45

UVODNA NAPOMENA

Izješće o radu Ureda za ravnopravnost spolova (u daljnjem tekstu Ured) podnosi se Vladi Republike Hrvatske temeljem članka 18., stavak 2., alineja 12. *Zakona o ravnopravnosti spolova* (NN br. 82/08) prema kojem Ured izvješta Vladu Republike Hrvatske svake godine, najkasnije krajem travnja za prethodnu godinu o svojim aktivnostima.

Izješće o radu Ureda za ravnopravnost spolova u 2011. godini (u daljnjem tekstu: Izješće) sadži pregled provedenih aktivnosti sukladno zakonski propisanom djelokrugu rada iz navedenog članka prema kojemu Ured obavlja stručne i druge poslove na način da: koordinira sve aktivnosti kojima je cilj uspostavljanje ravnopravnosti spolova, izrađuje cjeloviti sustav zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj i prati njegovu učinkovitost; odobrava tijelima i pravnim osobama iz članka 11. *Zakona o ravnopravnosti spolova* planove djelovanja; predlaže Vladi Republike Hrvatske i državnim tijelima donošenje ili izmjene zakona i drugih propisa, kao i usvajanje drugih mjera; izrađuje *Nacionalnu politiku za promicanje ravnopravnosti spolova* i nadzire njezinu provedbu; provodi istraživanja, izrađuje analize i svake dvije godine Vladu Republike Hrvatske izvješta o provedbi *Nacionalne politike*; prati usklađenost i primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na ravnopravnost spolova u odnosu na međunarodne dokumente; priprema nacionalna izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova; surađuje s nevladinim udrugama koje su aktivne u području ravnopravnosti spolova; promiče znanje i svijest o ravnopravnosti spolova; prima predstavke stranaka o povredama odredbi *Zakona o ravnopravnosti spolova* i drugih propisa i prosljeđuje ih pravobranitelju/ici za ravnopravnost spolova i drugim nadležnim državnim tijelima; koordinira rad županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i izvješta Vladu Republike Hrvatske o svojim aktivnostima.

Struktura i sadržaj Izješća slijede prioritete rada Ureda u 2011. godini temeljem navedenih obveza u provedbi *Zakona o ravnopravnosti spolova*. Najvažnije aktivnosti u izvještajnom razdoblju obuhvatile su rad na izradi nove nacionalne politike za ravnopravnost spolova, izradu *Izveštaja o provedbi Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.-2010. godine u 2009. i 2010. godini*, provedbu kampanje za povećanje političke participacije žena i izvršavanje obveza u procesu pridruživanja Europskoj uniji. Uz navedena prioritetna područja u Izješću donosimo pregled i svih drugih provedenih aktivnosti uz informaciju o administrativnom i financijskom poslovanju Ureda.

1. Administrativno i financijsko poslovanje Ureda za ravnopravnost spolova

U Uredu za ravnopravnost spolova početkom 2011. godine bilo je zaposleno 7 službenica: predstojnica Ureda, pomoćnica predstojnice, 3 savjetnice, 1 stručna suradnica i tajnica Ureda. U veljači 2011. godine s prestankom rada u državnoj službi stručne suradnice, broj zaposlenih smanjio se na 6, a premještanjem tajnice u drugo tijelo državne uprave u kolovozu 2011. godine u Uredu ostaje zaposleno ukupno 5 službenica. Zbog nedobivanja suglasnosti od nadležnog ministarstva za raspisivanja javnog natječaja za popunjavanje radnog mjesta administrativnog tajnika/ce za obavljanje ovih poslova zaposlena je osoba temeljem Ugovora o djelu na tri mjeseca. U studenome je temeljem Ugovora o radu na određeno vrijeme u trajanju od šest mjeseci zaposlena osoba za obavljanje poslova stručne suradnice.

Napominjemo kako je Vijeće Ujedinjenih naroda za ljudska prava, nakon završne rasprave o *Univerzalnom periodičnom pregledu stanja ljudskih prava u Hrvatskoj* održane 17. ožujka 2011. godine u Ženevi, donijelo preporuku da se Uredu za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske osigura raspolaganje nužnim ovlastima, kao i ljudskim i financijskim resursima za učinkovit rad te da mu se da visoki prioritet dodjeljujući mu nužna sredstva za učinkovitu provedbu mandata.

U 2011. godini službenice Ureda polazile su različite programe stručnog usavršavanja. Predstojnica Ureda pohađala je obvezni jednogodišnji *Program za rukovodeće državne službenike* u Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika Ministarstva uprave, koji je uspješno završila obranom stručnog rada na temu „*Utjecaj procesa pristupanja Europskoj uniji na razvoj i provedbu politike ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj*“. Službenice su pohađale sljedeće programe dodatnog obrazovanja i usavršavanja: radionice o primjeni *Uputa za izradu strateških planova za razdoblje 2012.- 2014.* u Ministarstvu financija; seminar *Umijeće komunikacije s građanima u pripremi i provedbi javnih politika* namijenjen koordinadorima za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću, u organizaciji Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske; poslijediplomski specijalistički studij socijalne politike pri Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Studijskom centru socijalnog rada; trening o rodno osviještenoj politici na tržištu rada za državne službenike/ce i predstavnike/ce civilnog društva u okviru projekta „*Žene na tržištu rada*“, u organizaciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje; savjetodavni forum i radionicu *Jačanje kapaciteta za provedbu i izvješćivanje o provedbi Konvencije Ujedinjenih Naroda o pravima osoba sa invaliditetom*; savjetovanje *Radni odnosi prema novelama Zakona iz 2011. godine*, u organizaciji tvrtke Novi Informator d.o.o. iz Zagreba i *Zelenu Akademiju 2020 „Krizu*

političke imaginacije - transformativni potencijal zelene politike“, u organizaciji Heinrich Böll Stiftung i Zelene Europske Fondacije.

Ministarstvu uprave dostavljen je Prilog za izradu *Procjena potreba i planiranje izobrazbe državnih službenika/ca za 2012. godinu*.

Ured za unutarnju reviziju Vlade Republike Hrvatske proveo je unutarnju reviziju na temu „Izobrazba državnih službenica Ureda za ravnopravnost spolova“. Zaključeno je da se proces izobrazbe odvija na zadovoljavajući način uz preporuku unaprjeđivanja pisanih procedura što je i učinjeno. Uredu za unutarnju reviziju Vlade Republike Hrvatske dostavljeno je Izvješće o provedbi preporuka temeljem *Plana provedbe preporuka i konačnog Izvješća unutarnje revizije za 2010. godinu*. Ured je odobrio *Godišnji plan Ureda za unutarnju reviziju za 2011. god. i Strateški plan unutarnje revizije za razdoblje 2012. -2014. godine* te dostavio prijedlog aktivnosti, procesa i rizika iz nadležnosti Ureda za ravnopravnost spolova za izradu navedenog *Strateškog plana*.

Izvješće o praćenju strateških ciljeva Ureda za ravnopravnost spolova temeljem *Strateškog plana razdjela Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 1. siječnja do 30. lipnja 2011. godine* dostavljeno je Ministarstvu financija.

Temeljem odredbi *Zakona o arhivskom gradivu i arhivima* (NN br. 105/1997) u smislu provedbe stručnog nadzora nad vođenjem uredskog poslovanja, načina kolanja dokumentacije, evidencija o dokumentaciji, načinu i sustavu odlaganja dokumenata i osposobljenosti djelatnika/djelatnica za rukovanje pohranjenim/arhiviranim gradivom Hrvatskom državnom arhivu dostavljen je popis cjelokupnog arhivskog gradiva sukladno čl. 5. i 6. *Pravilnika o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva* (NN br. 63/04) i čl. 1. *Pravilnika o dopunama Pravilnika o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva* (NN br. 106/07), a tajništvu Vlade Republike Hrvatske i Uredu za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske dostavljen je Zbirni popis gradiva s rokovima čuvanja.

Ured je na svojoj internetskoj stranici objavio pregled sklopljenih ugovora o javnoj nabavi i njihovog izvršenja, sukladno zakonskim obvezama.

Prema *Izvješću o sredstvima i utrošku sredstava za razdoblje od 01. 01. 2011. do 31. 12. 2011.* Ureda za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske proračun Ureda iznosio je 2.339.700,00 kuna, od čega je utrošeno 2.021.602,06 kuna, odnosno 86% sredstava. Iznos planiranih sredstava za rad Ureda za ravnopravnost spolova iz Državnog proračuna u odnosu na 2010. godinu, u 2011. godini smanjio se za 4%, odnosno za 117.350,00 kuna.

Tablica 1. Rashodi Ureda za ravnopravnost spolova u 2011. godini

Aktivnost/ Račun	Opis	Planirano	Ostvareno	Ostvareno u %
A532004	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE	1.263.200,00	1.141.695,96	90
A532009	PROVEDBA ZAKONA O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA I NACIONALNE POLITIKE	838.500,00	755.331,83	90
A 532 012	PROVEDBA PROGRAMA ZAJEDNICE PROGRESS - IZVOR 12 UČEŠĆE RH	36.000,00	8.425,75	23
A 532 013	PROVEDBA DRUGIH NACIONALNIH POLITIKA I STRATEGIJA	53.000,00	18.795,00	35
A 532 016	PROVEDBA MEĐUNARODNIH OBVEZA U PODRUČJU RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA	120.000,00	79.779,06	66
K 532 005	INFORMATIZACIJA UREDA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	29.000,00	17.574,46	61
SVEUKUPNO		2.339.700,00	2.021.602,06	86

2. Izrada Nacionalne politike za ravnopravnost spolova i nadzor njene provedbe

U svrhu osiguranja provedbe *Zakona o ravnopravnosti spolova* Ured za ravnopravnost spolova zadužen je za izradu nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova i nadzor njene provedbe. S obzirom da je prethodna *Nacionalna politika za promicanje ravnopravnosti spolova* važila za razdoblje od 2006. do 2010. godine u 2011. godini nastavilo se s izradom nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine*. U procesu pristupnih pregovora s Europskom unijom donošenjem *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine*, (u daljnjem tekstu *Nacionalna politika*) ispunjavaju se politički kriteriji za članstvo te je njeno donošenje na prijedlog Ureda uvršteno i u *Program Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije u 2011. godini*. O provedbi *Nacionalne politike* Ured redovito izvještava nadležna tijela državne uprave za potrebe izrade *Izvješća Europske komisije o napretku Republike Hrvatske u procesu pristupanja EU* (upućujemo na točku 4.2. u poglavlju 4. *Izvješća*).

2.1. Izrada Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine

Ured za ravnopravnost spolova rukovodio je cjelokupnim procesom izrade nove *Nacionalne politike* uključujući proceduralne aktivnosti sve do njena donošenja u Hrvatskom saboru. *Odlukom Vlade o osnivanju Radne skupine za izradu Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova* od 8. srpnja 2010. godine, predstojnica Ureda imenovana je njenom predsjednicom, a Ured zadužen za obavljanje stručnih i administrativnih poslova. U Radnoj skupini, koja je počela s radom u rujnu 2010. godine sudjelovali su predstavnici /ce nadležnih državnih tijela, županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i organizacija civilnog društva. U 2011. godini nastavljeno je s održavanjem sastanka radne skupine uz redovite konzultacije elektroničkom poštom. Zatraženi su prilozi i od šireg kruga zainteresiranih dionika te je zaprimljeno 32 različita priloga od kojih je strukturirana prva radna verzija ovog dokumenta.

Sukladno *Kodeksu dobre prakse o savjetovanju s zainteresiranom javnošću u procesu donošenja zakona, propisa i drugih akata* provedena je široka javna rasprava koja je trajala od siječnja do srpnja 2011. godine. Prvi nacrt radne verzije *Nacionalne politike* predstavljen je predstavnicima/cama županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova na IV. Koordinaciji županijskih povjerenstava održanoj u organizaciji Ureda u siječnju 2011. godine u Vukovaru. Nacrt prijedloga je predstavljen članovima/cama Povjerenstva za ljudska prava Vlade Republike

Hrvatske na sjednici održanoj sredinom travnja. Ured je 4. svibnja 2011. u Centru za ljudska prava organizirao predstavljanje i javnu raspravu o prijedlogu nove *Nacionalne politike*, a isti je dat na javnu raspravu i objavom na internetskim stranicama Ureda. Za vrijeme trajanja javne rasprave, u Uredu je zaprimljeno 18 priloga od organizacija civilnog društva, županijskih povjerenstava i koordinatorica za ravnopravnost spolova iz ureda državne uprave u županijama. Znatan dio prijedloga je prihvaćen te je završna verzija nacrt prijedloga nacionalne politike u svibnju upućena u redovnu proceduru traženja službenih očitovanja od nadležnih tijela/predloženih nositelja provedbe mjera. *Nacrt prijedloga Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, za razdoblje 2011.-2015. godine*, Ured je 21. lipnja dostavio Koordinaciji za društvene djelatnosti i ljudska prava na nadležno postupanje. Predstojnica Ureda je, po ovlaštenju Vlade Republike Hrvatske, sudjelovala u radu radnih tijela Hrvatskog sabora – Odbora za ravnopravnost spolova i Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i uvodno predstavila *Prijedlog Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, za razdoblje 2011.-2015. godine*, gdje je jednoglasno odlučeno da će se Hrvatskom saboru predložiti da se dokument donese. Hrvatski sabor je na 23. sjednici održanoj 15. srpnja 2011. konsenzualno donio *Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine*.

Slijedom obveza iz Završnih odredbi *Nacionalne politike*, Ured ju je odmah nakon donošenja objavio na svojim internetskim stranicama, tiskao u nakladi od 3000 primjeraka i distribuirao svim nositeljima i sunositeljima mjera, kao i mnogim drugim zainteresiranim dionicima. U listopadu je organizirana javna promocija tiskanog izdanja *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine* zajedno s hrvatskim prijevodom *Strategije Europske komisije za ravnopravnost između žena i muškaraca 2010.-2015.god. Nacionalna politika* prevedena je i tiskana i na engleskom jeziku.

2.2. Nadzor provedbe *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*

Sukladno propisanom djelokrugu rada Ured je dužan svake dvije godine izvještavati Vladu Republike Hrvatske o provedbi *Nacionalne politike*. U izvještajnom razdoblju temeljem zaprimljenih očitovanja nadležnih tijela Vladi Republike Hrvatske podnesen je *Izvještaj o provedbi Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.- 2010., za 2009. i 2010. godinu*. Izvješće sadrži detaljnu analizu statusa provedbe svih mjera prema područjima djelovanja i definiranim ciljevima uz zaključnu napomenu koja sadrži preporuke za djelovanje u sljedećem razdoblju. Analiza provedenosti *Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.-2010.* pokazala je da se u cjelokupnom izvještajnom razdoblju nastavilo s

provedbom najvećeg dijela propisanih mjera i aktivnosti. Većina mjera uspješno je provedena što je potvrda učinkovite provedbe *Nacionalne politike* koja je uspostavila brojne nove standarde u provedbi politike ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj.

Izvešće o provedbi Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, 2006.-2010. u 2009. i 2010. godini, Vlada Republike Hrvatske je prihvatila u srpnju 2011. godine. Izvešće je dostupno javnosti na internetskoj stranici Ureda (<http://www.ured-ravnopravnost.hr/site/hr/nacionalni-dokumenti/izvjestaji-analize.html>).

Nakon donošenja nove *Nacionalne politike* u srpnju 2011. Ured je nastavio s nadzorom i vođenjem evidencije o provedbi mjera. Kao jednu od prvih provedenih mjera izdvajamo da je Vlada Republike Hrvatske u srpnju donijela *Nacionalni akcijski plan za provedbu rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o položaju žena, miru i sigurnosti i srodnih rezolucija za razdoblje 2011. - 2014.*, (u čijoj izradi su sudjelovale i predstavnice Ureda).

Od Ministarstva uprave zatražena je informacija o provedbi mjere koja se odnosi na uvođenje sadržaja o ravnopravnosti spolova i antidiskriminacijskom zakonodavstvu u opći dio državnog stručnog ispita. Ministarstvo uprave dostavilo je odgovor na upit u siječnju 2012. godine. Od istog ministarstva zatražena je informacija o planu održavanja edukativnih seminara o ravnopravnosti spolova za državne službenike i službenice za 2011. godinu na koji je Ministarstvo uprave odgovorilo 6. listopada dostavom informacija o Odluci Vlade Republike Hrvatske od 12. svibnja 2011. godine kojom se sredstva osigurana u Državnom proračunu za 2011. godinu za stručno osposobljavanje državnih službenika pri Ministarstvu uprave prebacuju na Državnu školu za javnu upravu te se ne planira održavanje edukativnog programa izobrazbe o ravnopravnosti spolova u Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika pri ministarstvu. Ured je uputio Državnoj školi za javnu upravu upit za dostavom informacija o stručnom osposobljavanju i usavršavanju državnih službenika/ca u području ravnopravnosti spolova i antidiskriminacijskog zakonodavstva te naveo nužnim održavanje kontinuiteta daljnje izobrazbe u ovom području. Ured je zatražio od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ) izvršenje revizije postojećih programa informiranja - brošure „*Kamo nakon osnovne škole?*“ i računalnog programa „*Moj izbor*“ sukladno obvezi u provedbi mjere *Nacionalne politike* koja se odnosi na izradu rodno osjetljivog programa profesionalnog informiranja učeničke populacije u završnim razredima osnovnih škola o atraktivnosti zanimanja traženih na tržištu rada s ciljem razvoja interesa učenika za upis u srednje škole u kojima tradicionalno i statistički prevladava muška učenička populacija te učenika za upis u srednje škole u kojima tradicionalno statistički prevladava ženska učenička populacija. HZZ je dopisom obavijestio Ured da se u okviru projekta „*Razvoj strukovnog*

obrazovanja usmjerenog na tržište rada u RH“ tijekom 2011. godine odvijaju aktivnosti promocije tradicionalno muških zanimanja za djevojčice u svim područnim službama HZZ-a. Za 2011. godinu planirana je daljnja implementacija novih eksperimentalnih programa u pilot školama, promocija deficitarnih zanimanja, promocija većeg uključivanja djevojaka u tradicionalno „muška“ zanimanja te razvoj lokalnih partnerstava u profesionalnom usmjeravanju učenika. HZZ je obavijestio Ured da će izvršiti reviziju postojeće i izraditi novu verziju računalnog programa „*Moj izbor 4.0.*“ u koju će unijeti rodno osjetljivo nazivlje za 350 zanimanja sadržanih u računalnom programu. Za školsku godinu 2012./2013. priprema se novo izdanje brošure „*Kamo nakon osnovne škole*“ u koju će biti uneseno rodno osjetljivo nazivlje ishoda učenja odnosno kvalifikacija. S ciljem promoviranja ravnopravnosti spolova u odabiru kvalifikacije ili zanimanja, u novo izdanje brošure predviđa se unijeti nove ilustracije s likovima žena u tradicionalno muškim zanimanjima i likovima muškaraca u tradicionalno ženskim zanimanjima.

Slijedom obveze u provedbi mjera *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*, za koje su zadužena županijska i lokalna povjerenstva za ravnopravnost spolova te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Ured je dopisom u rujnu zatražio pokretanje njihove provedbe, kao i donošenje godišnjih akcijskih planova za provedbu *mjera Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015.* godine na razini županija.

Održani su sastanci s predstavnicima/cama Državnog izbornog povjerenstva s obzirom na njihovu obvezu statističkog evidentiranja i objavljivanja spolno razlučenih podataka prema osvojenim mandatima po strankama, odnosno nezavisnim listama, prema rezultatima provedenih parlamentarnih izbora u prosincu 2011. god., što je rezultiralo uvođenjem u računalnu aplikaciju za praćenje rezultata izbora i varijable spola, u fazi kandidature i izbornih rezultata. Hrvatska je time po prvi puta dobila rodno segregiranu statistiku izbornog procesa dostupnu javnosti.

S predstavnicima Hrvatske radiotelevizije održan je sastanak vezan uz izvršenje obveze provedbe istraživanja o stavovima djelatnika/ca Hrvatske radiotelevizije o promicanju ravnopravnosti spolova u programskim sadržajima HRT-a.

S obzirom na preustroj tijela državne uprave nakon parlamentarnih izbora iz prosinca prošle godine, promjene djelokruga rada i naziva ministarstava i vladinih ureda, pojedini nazivi nositelja/sunositelja zaduženih za provedbu određenih mjera su se promijenili i više ne odgovaraju onima navedenima u *Nacionalnoj politici*. Zbog učinkovite provedbe *Nacionalne politike* potrebno je precizirati nadležnosti svakog nositelja provedbe mjera i uskladiti nove nazive tijela državne uprave s nazivljima korištenim u *Nacionalnoj politici*. Slijedom navedenog Ured će nadležnim

tijelima državne uprave dostaviti na očitovanje prijedlog zaduženja u provedbi mjera iz *Nacionalne politike*, sukladno novom *Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave* („Narodne novine“ br. 150/2011). Navedeno je potrebno i iz razloga izrade izvješća o provedbi *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova* u 2011. i 2012. godini, koje je Ured dužan dostaviti Vladi Republike Hrvatske 2013. godine, a za što će se zatražiti izvještaji o provedbi mjera od svih nadležnih tijela državne uprave.

3. Provedba Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine iz djelokruga rada Ureda za ravnopravnost spolova u 2011. godini

Ured za ravnopravnost spolova nositelj je ili sunositelj provedbe 30 mjera (od ukupno 94) s rokom provedbe u 2011. godini u svim prioritetnim tematskim područjima *Nacionalne politike*: 1) Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti, 2) Jednake mogućnosti na tržištu rada, 3) Rodno osjetljivo obrazovanje, 4) Ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu, 5) Uklanjanje nasilja nad ženama, 6) Međunarodna politika i suradnja i 7) Institucionalni mehanizmi i načini provedbe. U nastavku donosimo pregled poduzetih aktivnosti tijekom cijelog izvještajnog razdoblja prema područjima i provedenim mjerama.

3.1. Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti

U poglavlju Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti redovito su provođene aktivnosti vezane uz implementaciju definiranih ciljeva podizanja razine znanja i svijesti o antidiskriminacijskom zakonodavstvu, rodnoj ravnopravnosti i ljudskim pravima žena, te unaprjeđivanju društvenog položaja žena pripadnica nacionalnih manjina i žena s invaliditetom.

S ciljem upoznavanja javnosti s antidiskriminacijskim zakonodavstvom distribuirano je nekoliko tisuća letka s tekстом *Zakona o ravnopravnosti spolova* županijskim povjerenstvima, političkim strankama, tijelima državne uprave, organizacijama civilnog društva i dr., a isti je redovito diseminiran i na svim javnim događanjima u organizaciji Ureda kao i na drugim skupovima i javnim istupima na kojima su sudjelovale predstavnice Ureda. *Zakon o ravnopravnosti spolova* posebno je promoviran tijekom kampanje za povećanje udjela žena na izbornim listama na izborima za Hrvatski sabor o čemu izvještavamo u pregledu aktivnosti u poglavlju Ravnopravnost spolova u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu.

Veliki broj različitih aktivnosti provodilo se obilježavanjem važnih datuma u području rodne ravnopravnosti učestalo u suradnji s drugim tijelima državne uprave i nevladinim udrugama.

Vezano uz obilježavanje Međunarodnog dana žena - 8.ožujka predstojnica Ureda održala je jedno od uvodnih izlaganja 7. ožujka na poziv predsjednika Republike Hrvatske prof.dr.sc. Ive Josipovića na okruglom stolu na temu položaja žena na tržištu rada.

Predstavnice Ureda sudjelovale su na okruglom stolu „*Žene na radnome mjestu u Hrvatskoj: Izazovi i prilike*“ u povodu stote godišnjice obilježavanja Međunarodnog dana žena, u organizaciji Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) Hrvatska i na okruglom stolu

„*Fleksigurnost - Siguran i kvalitetan rad za žene?*“ održanom u Tvornici kulture u Zagrebu, povodom 100. obljetnice obilježavanja Međunarodnog dana žena, u organizaciji pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i tri ženske sindikalne grupe - Ženske sekcije Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, Odbora žena Nezavisnih hrvatskih sindikata te Koordinacije Žene Hrvatske udruge sindikata. Predstavnice Ureda prisustvovala su 8. ožujka u povodu obilježavanja 100. obljetnice obilježavanja Međunarodnog dana žena, na Središnjem skupu za Krapinsko-zagorsku županiju, u organizaciji Ženske sekcije Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, Odbora žena Nezavisnih hrvatskih sindikata, Socijaldemokratskog foruma žena Krapinsko-zagorske županije, Grada Krapine i Županijskog povjerenstva Krapinsko-zagorske županije te na Svečanosti dodjele Nagrade Zagrepčanka godine povodom Međunarodnog dana žena održanoj u organizaciji Gradske skupštine Grada Zagreba u Staroj gradskoj vijećnici u Zagrebu.

Svjetski dan seoskih žena obilježen je 16. studenog sudjelovanjem u radu Regionalne konferencije „*Mogućnosti zapošljavanja žena u ruralnim područjima*“ u organizaciji Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja¹ i TAIEX-a. Na konferenciji je, uz publikacije Ureda, distribuiran i *Zbornik radova sa 1. Međunarodnog znanstvenog skupa održanog povodom obilježavanja Svjetskog dana seoskih žena – 15. listopada 2010. god.* u izdanju Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) Hrvatska i Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja pod nazivom „*Status i uloga žene u ruralnim područjima*“. U Zborniku je tiskano i uvodno izlaganje predstojnice Ureda „*Aktivnosti Vladinog ureda za ravnopravnost spolova*“.

Povodom obilježavanja 22. rujna - Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama predstavnice Ureda sudjelovale su pri polaganju vijenca na Općinskom građanskom sudu u Zagrebu održanom u organizaciji Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, zatim na Okruglom stolu o suzbijanju nasilja nad ženama u kontekstu provedbe *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine* u organizaciji Centra za participaciju žena u društvenom životu iz Rijeke, gdje je djelatnica Ureda održala uvodno izlaganje te na tematskoj sjednici Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora „*Ekonomsko nasilje nad ženama: manifestacije, posljedice i putovi oporavka*“.

Povodom obilježavanja 25. studenog – Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, sudjelovalo se na okruglom stolu „*Uvođenje preventivskih programa protiv seksualnog nasilja u škole*“ u organizaciji Ženske sobe - Centra za seksualna prava iz Zagreba i na

¹ U Izvješću o radu Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH za 2011. godinu navode se nazivi tijela državne uprave sukladno tada važećem Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave.

predstavljanju publikacije „*Kako izaći iz obiteljskog nasilja*“ u organizaciji Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Predstojnica Ureda održala je uvodno pozdravno izlaganje na tradicionalnom obilježavanju Svjetskog dana poduzetnica u organizaciji Hrvatske udruge poslovnih žena KRUG održanog 27. svibnja u Hrvatskoj gospodarskoj komori pod pokroviteljstvom hrvatskog predsjednika dr. Ive Josipovića.

Predstojnica Ureda održala je uvodno izlaganje 17. svibnja na okruglom stolu pod nazivom „*Zajedno protiv diskriminacije LGBT osoba*“ koji je povodom Međunarodnog dana borbe protiv homofobije i transfobije održan u organizaciji Centra za LGBT ravnopravnost, Centara za mirovne studije i Kuće ljudskih prava Zagreb i najavila uvrštavanje obilježavanja ovog dana u prijedlog nacrta nove nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova.

Ured je pružio moralnu i financijsku potporu Udruženju Zagreb Pride za plaćanje troškova osiguranja javnog skupa i povorke ponosa „*Zagreb Pride 2011*“. U studenom je dana i podrška kampanji „*Jer nam je dosta*“ koja je pokrenuta u organizaciji Centra za LGBT ravnopravnost (Queer Zagreb, Zagreb Pride i Lezbijska organizacija Rijeka - LORI) u suradnji s Centrom za mirovne studije. U prosincu se sudjelovalo u Zagrebu na edukacijskom seminaru za odvjetnike/ice i urede pučkog pravobranitelja i posebnih pravobraniteljstava o suzbijanju diskriminacije i zločina iz mržnje protiv LGBT osoba u organizaciji Udruženja Zagreb Pride, Queer Zagreb i Centra za mirovne studije, financiranog u okviru EU programa PROGRESS: „*Zajedno protiv diskriminacije LGBTIQ osoba*“ i na okruglom stolu „*Zaštita LGBT osoba u pravnoj praksi - zakonska jamstva i sudska praksa u primjeni*“ koji je održan u organizaciji pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i u suradnji s organizacijama civilnog društva „Iskorak“ i „Kontra“.

Kao jedan od sunositelja provedbe mjera koje se odnose na unaprjeđenje položaja žena pripadnica nacionalnih manjina predstavnica Ureda sudjelovala je u veljači u radu okruglog stola „*Romi u Hrvatskoj - integracija Roma u hrvatsko društvo*“ i u studenome na okruglom stolu o izradi *Nacionalnog programa za Rome* u organizaciji Ureda za nacionalne manjine. Predstojnica Ureda u svibnju je na tribini pod nazivom „*Kraljica Teuta*“ u organizaciji Kluba Albanskih Žena Hrvatske „Kraljica Teuta“ povodom proslave 6. godišnjice osnutka održala jedno od uvodnih pozdravnih izlaganja. Financijski je podržan dio aktivnosti projekta „*Praktično žena*“ Centra za mirovne studije čija svrha je osnažiti grupu žena izbjeglica/povratnica, pripadnica srpske nacionalne manjine, u procesu reintegracije u lokalnu zajednicu.

U siječnju je predstojnica Ureda izvršila službenu primopredaju ginekološkog stola prilagođenog ženama s invaliditetom ginekološkoj ambulanti Opće bolnice Vukovar, za čiju je nabavu Ured 2010. godine putem Društva osoba s invaliditetom Podunavlje donirao financijska sredstva. U svibnju je predstojnica Ureda održala uvodno izlaganje na okruglom stolu „*Diskriminacija žena s invaliditetom*“ održanom povodom obilježavanja četiri godine rada SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja.

U rujnu se sudjelovalo na savjetodavnom forumu i radionici „*Jačanje kapaciteta za provedbu i izvješćivanje o provedbi Konvencije Ujedinjenih Naroda o pravima osoba sa invaliditetom*“ u organizaciji Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) Hrvatska, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, u suradnji s Odjelom Ujedinjenih naroda za ekonomska i socijalna pitanja te Uredom Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava (OHCHR).

28. studenog je na svečanosti povodom 40. obljetnice rada Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH) predstojnici Ureda dodijeljeno *Priznanje za suradnju u ostvarivanju strateških ciljeva za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom.*

3.2. Jednake mogućnosti na tržištu rada

U poglavlju Jednake mogućnosti na tržištu rada Ured je sunositelj provedbe mjera vezanih uz poticanje poduzetništva žena, provedbe aktivnosti vezanih uz poticanje jednake raspodjele u obavljanju kućanskih i obiteljskih obveza te analize i distribucije statističkih pokazatelja o rodnom jazu u plaćama.

Predstojnica Ureda održala je uvodno pozdravno izlaganje 1. veljače na otvaranju projekta „*EntrepreneurSHEp Croatia – Europska mreža žena ambasadorica poduzetništva*“, održanoj u Vijećnici Hrvatske gospodarske komore, s ciljem uspostavljanja mreže ambasadorica koje će poticati žene da započnu s poduzetničkom djelatnošću i osnuju vlastite tvrtke, kao i radi podizanja svijesti o poduzetništvu žena. U studenome je predstojnica održala uvodno izlaganje na *Šestom kongresu poduzetnica jadransko-jonskog područja* u suorganizaciji Hrvatske udruge poslovnih žena KRUG i pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske prof.dr.sc. Ive Josipovića, održanom u Splitu.

U rujnu, na 125. sjednici Izvršnog odbora Hrvatske udruge poslovnih žena KRUG predstojnica Ureda za ravnopravnost spolova mr.sc. Helena Štimac Radin primljena je u počasno članstvo ove udruge.

Ured za ravnopravnost spolova je u prosincu 2011. godine s Hrvatskom udrugom poslovnih žena KRUG sklopio Ugovor o suradnji na provedbi projekta obrazovanja za poduzetništvo žena pod nazivom „*Poduzetnica - to mogu biti i ja*“ koji je pokrenuo Zagrebački ogranak Hrvatske udruge poslovnih žena KRUG. Projekt obuhvaća tri ciklusa od četiri neovisne interaktivne radionice namijenjene nezaposlenim ženama svih dobnih skupina s ciljem stjecanja vještina i znanja za pokretanje vlastitog posla.

Predstojnica Ureda u srpnju je posjetila Hrvatsku gospodarsku komoru- Županijsku komoru Pula gdje se sastala sa predsjednicom HGK - ŽK Pula, zamjenicom župana Istarske županije i v.d. ravnateljicom Zaštitne radionice Tekop Nova. Na sastanku se raspravljalo o institucionalnim mehanizmima za provedbu ravnopravnosti spolova kao i o važnosti umrežavanja gospodarstvenica i institucija u cilju poticanja razvoja ženskog poduzetništva. Istom prilikom predstojnica je posjetila i Zaštitnu radionicu Tekop Nova.

Ured redovito prati statistička izvješća vezana za tržište rada, kretanja iznosa bruto i neto plaća u različitim sektorima te koristi podatke i analize stanja za sastavljanje različitih međunarodnih i nacionalnih izvješća. Analiza jaza u plaćama između muškaraca i žena korištena je za potrebe izrade priloga za treći susret sudionika Programa razmjene dobrih praksi u okviru Programa Zajednice PROGRESS na temu „*Smanjivanje jaza u plaćama između žena i muškaraca*“ koji je održan u Berlinu od 5. do 6. prosinca. Prilog neovisnog stručnjaka dr. sc. Siniše Zrinščaka, izrađen za potrebe sastanka u Berlinu, sadržavao je analizu stanja, uključujući prikaz horizontalne i vertikalne segregacije na hrvatskom tržištu rada, uzroke jaza u plaćama i raspravu o potrebi uvođenja promjena u način vrednovanja ženskog doprinosa tržištu rada i uklanjanju stereotipa u procjeni ženskih vještina i radnih sposobnosti. Organizatori skupa distribuirali su svim sudionicima prilog, koji je uvršten je zajedno s priložima drugih sudionika i zaključcima sa skupa, na internetske stranice Ureda (<http://www.ured-ravnopravnost.hr/site/hr/medjunarodna-suradnja/763-smanjivanje-jaza-u-plaama-izmeu-ena-i-mukaraca-berlin-5-6-prosinca-2011.html>).

3.3. Rodno osjetljivo obrazovanje

U ovom području Ured je, uz Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta kao nositelja, sunositelj provedbe mjere prema kojoj će se u postupku procjenjivanja usklađenosti udžbenika i

pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava s *Nacionalnim okvirnim kurikulumom*, predmetnim kurikulumima i *Udžbeničkim standardom*, stručnim povjerenstvima ukazivati na potrebu uklanjanja rodnih stereotipa i diskriminacije na temelju spola u tekstovima i likovno-grafičkim rješenjima. Predstojnica Ureda je kao članica Povjerenstva za izradu Udžbeničkog standarda predložila, a Povjerenstvo i prihvatilo, da se točka Etički zahtjevi u stavku 5. nadopuni na način da glasi: „*Udžbenik podržava ravnopravnost spolova na prikladan način koristeći u jednakome omjeru ilustracije obaju rodova i služeći se imenicama obaju rodova, osobito u spominjanju zvanja i zanimanja, ne narušavajući pri tome komunikacijsku razinu i prirodnost hrvatskoga jezika.*“

Predstavnice Ureda sudjelovale su u radu Nacionalnog odbora za odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo kao i u radu Radne skupine za izradu Nacrta kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja sukladno *Nacionalnom okvirnom kurikulumu (NOK-u)* te su dostavljeni prilozi kojima je nadopunjen prvi nacrt *Kurikuluma*.

Ured je nastavio distribuirati hrvatsko izdanje *Preporuke CM/Rec (2007) 13 Odbora ministara Vijeća Europe državama članicama o rodno osviještenoj politici u obrazovanju* koje je tiskano 2010. godine u nakladi od 5000 primjeraka.

3.4. Ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu

Odabir prioritarnih aktivnosti u području postizanja Ravnopravnosti u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu bio je uvjetovan raspisivanjem i održavanjem izbora za Hrvatski sabor. Nekoliko mjeseci prije održavanja izbora pokrenuta je Kampanja pod nazivom, „*Uravnotežimo se!*“ s ciljem povećanja udjela žena u Hrvatskom saboru. Kampanja se sastojala od nekoliko različitih aktivnosti. Ured je u veljači raspisao natječaj za projekte udruga iz područja „*Izbori za Hrvatski sabor 2011. godine - Promicanje uravnotežene zastupljenosti muškaraca i žena u Hrvatskom saboru*“, u sklopu kojega je financijski podržano ukupno 5 projekata u ukupnom iznosu od 200.000,00 kuna, o čemu detaljnije izvještavamo u poglavlju 7. *Suradnja s nevladinim udrugama*.

Izrađen je promidžbeni TV i radijski spot Kampanje „*Uravnotežimo se!*“, koji je promoviran početkom lipnja u Europskom domu. Time je obilježen službeni početak Kampanje, a tom su prigodom i predstavnice nevladinih udruga, čije je projekte u sklopu godišnjeg natječaja Ured podržao, predstavile aktivnosti unutar svojih projekata. S ciljem upoznavanja javnosti o potrebi povećanja političke participacije žena, od nacionalnih i lokalnih televizijskih i radijskih kuća, u suradnji sa županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova zatraženi su gratis

termini za emitiranje spota Kampanje u trajanju od 35 sekundi, kako bi se nastavilo s informiranjem građana i građanki o zakonskoj obvezi političkih stranaka i o potrebi uvrštavanja najmanje 40% podzastupljenog spola/žena na izborne liste. Tijekom srpnja, kolovoza, rujna i listopada 2011. godine oba su medijska spota emitirana na TV i radio postajama s nacionalnim i lokalnim koncesijama (Hrvatska televizija, 1. i 2. program, RTL Televizija, Z 1, Kapital Network, TV Jadran, Smart TV, TV Istra, TV Nova Pula, Hrvatski radio 1. i 2., Radio Sljeme i svi regionalni centri Hrvatskog radija, Radio Vukovar, Glasu Koprivnice, Istarskoj radijskoj mreži te na 52 lokalne radio postaje umrežene u Media Servis), ukupno približno 5000 puta. (Spot „*Uravnotežimo se!*“ prepoznat je i u stručnim krugovima, te je uvršten u program 21. Dana hrvatskog filma, u kategoriji namjenskih filmova za 2012 god.). U listopadu je organiziran okrugli stol na temu „*Parlamentarni izbori 2011. – Kako do uravnotežene zastupljenosti žena i muškaraca u Hrvatskom saboru?*“, na kojemu su sudjelovale saborske zastupnice, predstavnici/ce Državnog izbornog povjerenstva, Hrvatske radiotelevizije, političkih stranaka, akademske zajednice, nevladinih udruga i medija. Na okruglom su stolu o napretku u provedbi projekata posvećenih promicanju političke participacije žena govorile i predstavnice nevladinih udruga čije je projekte Ured financijski podržao.

Kampanja je imala znatan medijski odjek i time utjecala na javnu afirmaciju pitanja političke podzastupljenosti žena, a predstojnica Ureda za ravnopravnost spolova dala je brojne izjave za tiskane i elektroničke medije u Hrvatskoj o navedenoj temi. Značajnu su ulogu u provedbi Kampanje „*Uravnotežimo se!*“ imala županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova, i to svojim raznovrsnim aktivnosti, među kojima ističemo organizaciju tribina i okruglih stolova, podjelu letaka i ostalog promidžbenog materijala, te obraćanje političkim strankama, ali i biračkom tijelu uz pomoć medijskih aktivnosti. Predstavnica Ureda za ravnopravnost spolova sudjelovala je i održala izlaganje o provedbi Kampanje „*Uravnotežimo se!*“ na istoimenoj tribini u organizaciji Povjerenstva za ravnopravnost spolova Koprivničko-križevačke županije, koja je organizirana u sklopu nacionalne kampanje Ureda.

U području unaprjeđenja položaja žena u sportu Ured je podržao je održavanje 9. Međunarodnog nogometnog dvoranskog turnira žena Agram 2011. u športskoj dvorani Peščenica, a na kojima su nastupili malonogometni ženski klubovi iz Austrije, Mađarske, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Srbije i Hrvatske.

Predstojnica Ureda je sudjelovala 21. i 22. listopada na 9. konferenciji o športu Alpe – Jadran, u organizaciji Komisije za skrb o ženama u športu Hrvatskog olimpijskog odbora gdje je

predstavila novu *Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine*, koja je po prvi puta obuhvatila ciljeve i mjere posvećene ovom pitanju.

3.5. Uklanjanje nasilja nad ženama

U području Uklanjanja nasilja nad ženama vezano uz cilj osvještavanja javnosti o pojavama, problemima i načinima suzbijanja rodno uvjetovanog nasilja aktivno se sudjelovalo u radu tematskih sjednica Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora o *“Financiranju autonomnih ženskih skloništa“*, sjednicama Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za unaprjeđenje zaštite od nasilja u obitelji kao i na 9. sastanku Mreže suradnje vladinih institucija i nevladinih organizacija protiv seksualnog nasilja održanom u organizaciji Ženske sobe - Centra za seksualna prava iz Zagreba u Donjoj Stubici.

Dana je podrška provedbi regionalne kampanje *„Ja sam za Zakon“*, s ciljem izmjena *Kaznenog zakona* i *Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira* u Republici Hrvatskoj na sastanku s koordinatoricom Mreže NVO-a za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama (PETRA) i Programa za suzbijanje prostitucije i trgovanja ženama Centra za žene žrtve rata – Rosa.

Ured je financijski podupro održavanje predstave povodom obilježavanja V-day pod nazivom *“Bez rampe - STOP nasilju nad ženama“* - Eve Ensler: Vaginini monolozi koju su izvodile žene s invaliditetom u organizaciji Centra za ženske studije i Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH).

S ciljem osvještavanja javnosti u Uredu se prevode, tiskaju i distribuiraju nacionalni i međunarodni dokumenti iz područja ljudskih prava žena koji uključuju i sadržaje o suzbijanju rodno uvjetovanog nasilja. Kontinuirano se distribuiraju i letak s tekstom *UN Deklaracije o uklanjanju nasilja nad ženama*. Na internetskoj stranici Ureda (www.ured-ravnopravnost.hr) redovito se objavljuju sve dostupne informacije vezane uz problematiku svih oblika nasilja nad ženama, a Ured je izvijestio javnost i o donošenju *Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* uz pripadajuće *Pojašnjavajuće izvješće* na Odboru ministarskih zastupnika Vijeća Europe 7. travnja 2011. godine.

3.6. Međunarodna politika i suradnja

Na prijedlog predstojnice Ureda u novu *Nacionalnu politiku* uvršteno je po prvi put poglavlje vezano uz aktivnosti koje se provode u međunarodnom okružju iz razloga što je u prethodnom razdoblju Hrvatska imala vrlo aktivnu ulogu u ovom području. Kao najvažniji cilj istaknuto je upoznavanje javnosti s politikama ravnopravnosti spolova Europske unije i drugih međunarodnih organizacija. U tu svrhu Ured je dao prevesti i tiskati *Strategiju za ravnopravnost između žena i muškaraca 2010.-2015. Europske komisije* u nakladi od 1000 primjeraka. Kao što smo ranije napomenuli njena promocija održana je zajedno s promocijom *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova 2011.-2015.* s ciljem skretanja pažnje javnosti na kompatibilnost dviju strategija. Od promocije održane u listopadu 2011. godine pa do kraja godine distribuirana je gotovo cjelokupna naklada, a ista je dostupna javnosti i na internetskim stranicama Ureda.

Na internetskim stranicama Ureda kreirana je zasebna podstranica posvećena položaju žena i promicanju ravnopravnosti spolova u EU koja sadrži obavijesti, dokumente i druge informacije Europske komisije, Europskog parlamenta i drugih tijela EU o ovim pitanjima.

Ovim aktivnostima Ured za ravnopravnost spolova pridružio se naporima koje tijela državne uprave ulažu u provedbu *Komunikacijske strategije za informiranje hrvatske javnosti o Europskoj uniji i pripremama za članstvo u EU*. Na poziv Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ured se aktivno uključio u obilježavanje *Europskog tjedna* posvećenog informiranju građana i građanki o tijeku procesa pristupanja Hrvatske Europskoj uniji i pripremama za članstvo. Tijekom *Europskog tjedna* koji je organiziran na 129 Euro-info točaka diljem Hrvatske, uz ostale publikacije i propagandne brošure distribuirano je i na stotine publikacija i drugih materijala u izdanju Ureda. Predstavnice Ureda predstavile su rad Ureda i na središnjoj manifestaciji održanoj na Dan Europe 7. svibnja 2011. u Zagrebu na Cvjetnom trgu.

Za opširniji pregled ostalih aktivnosti u području međunarodne suradnje upućujemo na poglavlje 4. *Međunarodna suradnja i ispunjavanje međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova* u kojemu se, između ostalog, izvještava i o provedbi mjera iz *Nacionalne politike* vezanih uz suradnju sa Ujedinjenim narodima, Europskom unijom, Vijećem Europe i regionalnoj suradnji.

3.7. Institucionalni mehanizmi i načini provedbe

U posljednjim *Izvješćima o napretku Hrvatske* Europska komisija konstatira da u Hrvatskoj postoji razvijen sustav institucionalnih mehanizama na nacionalnoj i lokalnoj razini. Daljnje osnaživanje ovih mehanizama i unaprjeđenje njihova koordinirana djelovanja ostaje jedan

od najvažnijih ciljeva u ovom tematskom području. S obzirom da je koordinacija rada županijskih povjerenstava zakonski propisan djelokrug rada Ureda o navedenom smo izvijestili u šestom poglavlju ovog Izvješća - *Razvoj institucionalnih mehanizama: koordinacija rada županijskih povjerenstvima za ravnopravnost spolova*.

O razlozima neprovođenja mjere održavanja edukativnih seminara za državne službenike/ce radi učinkovitijeg provođenja propisa i zadaća u provedbi politike ravnopravnosti spolova, koje je nositelj Ministarstvo uprave, a sunositelj Ured, izvijestili smo u poglavlju 2.2. *Nadzor provedbe Nacionalne politike*.

Ured je kao sunositelj provedbe zajedničkih aktivnosti za promicanje mjera iz *Nacionalne politike* u suradnji s drugim državnim tijelima, županijskim povjerenstvima i organizacijama civilnog društva inicirao i sudjelovao u velikom broju različitih tribina, okruglih stolova i kampanja, a što je razvidno iz cjelokupnog Izvješća te ne smatramo potrebnim ovdje navedene informacije ponovno navoditi.

U ovome poglavlju kao zaseban cilj izdvojeno je i suzbijanje rodni stereotipa i uvođenje rodno osjetljive politike u medije, a HRT je naveden kao glavni nositelj najvećeg dijela aktivnosti. Ured je jedan od sunositelja provedbe mjere o informiranju građanstva o obvezama uvođenja rodno osjetljivih politika u sva područja društvenog života. U rujnu je s predstavnicima HRT-a u Uredu održan sastanak na kojemu se raspravljalo o daljnjoj suradnji u provedbi obveza iz *Nacionalne politike*. Ured je dostavio Mišljenje o Prijedlogu privremenog ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske Uredu potpredsjednika Vlade. U mišljenju je Ured zatražio da se čl. 31. Ugovora, u dijelu koji se odnosi na sadržaje vezane uz ravnopravnost spolova, dopuni s odrednicama Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova na Hrvatskoj radioteleviziji, te da se unese kako se Hrvatska radiotelevizija obvezuje promicati načela ravnopravnosti spolova i to emitiranjem rodno osviještenih sadržaja, informiranjem javnosti o aktivnostima na području ravnopravnosti spolova, izdvajanjem sredstava za produkciju i/ili koprodukciju rodno senzibiliziranih sadržaja, te djelovanjem u cilju suzbijanja rodni stereotipa. Također je predloženo da se javna televizija obveže da neće objavljivati marketinške sadržaje koji sadržavaju seksizme ili diskriminiraju po spolu, te da će Hrvatski radio emitirati tjednu emisiju o ovoj temi. Prijedlozi Ureda inkorporirani su u tekst Privremenog ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske.

Hrvatska radiotelevizija je, u sklopu izvještaja o provedbi mjera *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine* dostavila Uredu Izvješća o programima Hrvatskog radija i Hrvatske televizije koji se odnose na promicanje ravnopravnosti

spolova u 2011. godini, s izvješćem o ustupanju medijskog prostora za objavu oglasa od općeg interesa i izdvajanju sredstava za produkciju i/ili koprodukciju rodno senzibiliziranih sadržaja te emitiranju rodno senzibiliziranih sadržaja nastalih u nezavisnoj produkciji, Izvješće o provedbi edukacije o rodnoj ravnopravnosti medijskih djelatnika/ca koji kreiraju medijske sadržaje na HRT-u i Izvješće o provedenom istraživanju o stavovima djelatnika/ca HRT-a o promicanju ravnopravnosti spolova, prvenstveno u programskim sadržajima. Ured za ravnopravnost spolova mišljenja je da bi se navedena Izvješća trebala raspraviti i na sjednici Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora sukladno ranije održanim raspravama o ovoj temi.

Vezano uz mjeru koja se tiče podržavanja provedbe i osiguravanja financijskih sredstava za potporu ciljanim znanstvenim rodnim istraživanjima i analizama, uključujući projekte u području kulture Ured za ravnopravnost spolova je tiskao znanstvenu monografiju *Rodna neravnopravnost i diskriminacija u Hrvatskoj – Istraživanje Percepcija, iskustva i stavovi o rodnoj diskriminaciji u Hrvatskoj* u nakladi od 500 primjeraka, sufinancirao je, uz Ministarstvo kulture, tiskanje knjige *Žene i društvena moć* dr.sc. Mirjane Adamović i prihvatio pokroviteljstvo i suradnju nad interdisciplinarnim projektom udruge „Bacači sjenki“ pod nazivom „*Muški/ženski-Ženske/muške*“, koji se kroz kazališne predstave i radionice bavio posebnostima rodnih dinamika i njihovom uvjetovanošću u suvremenom društvu.

4. Međunarodna suradnja i ispunjavanje međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova

Ured za ravnopravnost spolova pratio je usklađenost i primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na ravnopravnost spolova u odnosu na međunarodne dokumente i izrađivao nacionalna izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova. Izrađen je veliki broj različitih izvješća, očitovanja i mišljenja vezanih uz ispunjavanje međunarodnih obveza prema Ujedinjenim narodima, Europskoj uniji, Vijeću Europe i drugim međunarodnim organizacijama. Predstavnice Ureda aktivno su sudjelovale u radu međunarodnih organizacija.

4.1. Ujedinjeni narodi

Predstojnica Ureda mr.sc. Helena Štimac Radin vodila je nacionalno izaslanstvo na 55. zasjedanju Komisije o položaju žena (CSW), koje se u periodu od 22. veljače do 4. ožujka održalo u New Yorku. Prioritetna tema 55. zasjedanja Komisije bila je „*Osiguravanje pristupa i participacije žena i djevojčica u obrazovanju, obuci, znanosti i tehnologiji, uključujući i promidžbu jednakog prava žena na punu zaposlenost i dostojanstven rad*“, dok je pregledna tema zasjedanja bila „*Ukidanje svih oblika diskriminacije nad djevojčicama*“. Predstojnica Ureda je u sklopu panela „Suzbijanje stereotipa u obrazovanju“ održala izlaganje na temu „*Dostupnost i sudjelovanje žena u obrazovanju i znanosti u Republici Hrvatskoj*“. Sudjelovala je i na svečanoj inauguraciji službenog početka rada entiteta Ujedinjenih naroda za ravnopravnost spolova i osnaživanje žena – UN Women.

Tijekom 2011. godine dostavljeni su sljedeći prilozi i očitovanja o primjeni pojedinih instrumenata Ujedinjenih naroda:

- Podaci iz djelokruga Ureda za potrebe izrade inicijalnog Izvješća o provedbi *Konvencije o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda* - Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
- Očitovanje u svezi s Prijedlogom Inicijalnog izvješća o provedbi *Konvencije o pravima osoba s invaliditetom* - Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
- Očitovanje na prijedlog prijevoda Trećeg i četvrtog periodičnog izvješća Republike Hrvatske Odboru Ujedinjenih naroda za prava djeteta o provedbi *Konvencije o pravima djeteta Ujedinjenih naroda* - Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
- Očitovanje na prijedlog *Temelnog programa djelovanja UNICEF-a (od 2012. do 2016.)*;

- Upitnik za evaluaciju projekta Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE) „Program izgradnje kapaciteta za rodno osjetljivu statistiku s ciljem izrade politike temeljene na znanju u Istočnoj i Jugoistočnoj Europi, Kavkazu i Centralnoj Aziji“ - Ekonomskoj komisiji Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE);
- Informacije o internet stranicama na kojima se nalaze i redovito se periodički ažuriraju različite informacije o izvješćima, studijama, statističkim i drugim podacima o problematici nasilja nad ženama - Ekonomskoj komisiji Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE).

Predstavnice Ureda sudjelovale su u radu Radne skupine za izradu *Nacionalnog akcijskog plana provedbe rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda: 1325 (2000) o položaju žena, miru i sigurnosti, 18220 (2008) o uklanjanju spolno utemeljenog nasilja u oružanim sukobima, 1888 (2009) o borbi protiv seksualnog nasilja nad ženama i djecom u oružanim sukobima i 1889 (2009) o ulozi žena i njihovim potrebama u izgradnji mira nakon oružanih sukoba* kojeg je u srpnju usvojila Vlada Republike Hrvatske.

4.2. Aktivnosti u procesu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji

Aktivnosti vezane uz proces pristupanja Europskoj uniji obuhvatile su sudjelovanja u radu EU koordinacije pri Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija, aktivnosti vezane uz provedbu Komunikacijske strategije za informiranje hrvatske javnosti o Europskoj uniji, sudjelovanje u provedbi Programa Zajednice PROGRESS te sudjelovanje u radu 6 radnih skupina i izradu 10 izvješća, očitovanja, priloga i podataka temeljem zahtjeva nadležnih tijela državne uprave, kako slijedi (upućujemo također na točku 3.6. u poglavlju 3. ovog Izvješća):

- Prilog za izradu *Programa Vlade RH za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2012. godinu* – Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija;
- Prilozi za pripremu *Samo-procjene (Self-Assessment Report)* za potrebe *Redovitog izvješća Europske komisije o napretku Republike Hrvatske u procesu pristupanja EU (Progress Report)* – Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija;
- Prilozi za izradu nastavka *Samo-procjene (Followup Self-Assessment)* za potrebe *Redovitog izvješća Europske komisije o napretku Republike Hrvatske u procesu pristupanja EU (Progress Report)* – Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija;
- Prilozi za praćenje napretka unutar Poglavlja 19. Socijalna politika i zapošljavanje za potrebe *Izvješća o ispunjavanju obveza iz pregovora u poglavlju 19. Socijalna politika i zapošljavanje* - putem Monitoring tablica za razdoblje od 16. listopada 2010. do 1. ožujka

2011. godine i za razdoblje od 1.3. do 1.9.2011. - Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija;
- Nadopuna Monitoring tablica za poglavlje 19. Socijalna politika i zapošljavanje nakon dostavljene procjene i komentara Europske komisije - Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija;
 - Izvješće o provedenim mjerama iz nadležnosti Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 11. svibnja do 1. rujna 2011. godine, za potrebe praćenja postignuća unutar Poglavlja 23. Pravosuđe i temeljna prava - Ministarstvu pravosuđa;
 - Izvješće Ureda kao prilog za pripremu materijala za 7. sastanak Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje RH-EU - Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija;
 - Izvješće o poduzetim aktivnostima na području ravnopravnosti spolova za vremenski period od 15. srpnja 2010. do 15. travnja 2011. godine, a za potrebe održavanja sastanaka Pododbora za pravosuđe i unutarnje poslove u Bruxellesu 16. svibnja 2011. godine- Uredu za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske;
 - Sektorska analiza za područje socijalne politike i zapošljavanja s naglaskom na ravnopravnost spolova i horizontalna pitanja te prijedlog projektne ideje za područje ravnopravnosti spolova „*Osvještavanje zakonodavne regulative u području ravnopravnosti spolova na tržištu rada*“ – Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU;
 - Mišljenje o Sažetku projektnog prijedloga „*Širenje usluga međugeneracijske solidarnosti u nerazvijene i izolirane zajednice*“ - Upravi za međugeneracijsku solidarnost Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti podnesenog u okviru Prioriteta 2.: Jačanje socijalnog uključivanja osoba kojima je otežan pristup tržištu rada, Instrumenta pretpristupne pomoći IPA.

U izvještajnom razdoblju predstojnica Ureda obavljala je poslove EU koordinatorice u Uredu za ravnopravnost spolova i sudjelovala u radu EU koordinacije Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija.

Predstavnice Ureda redovito su sudjelovale u radu sljedećih radnih skupina, odbora i povjerenstava:

- Sektorski nadzorni odbor Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) - IV komponenta, *Razvoj ljudskih potencijala*;
- Sektorski nadzorni odbor IPA - komponenta IIIc., *Regionalni razvoj i regionalna konkurentnost*;

- Upravljački odbor projekta IPA 2007-2009 "Žene na tržištu rada", u okviru IPA - IV. Komponente *Razvoj ljudskih potencijala* kojeg je pokrenuo Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ), a provodi ga konzorcij na čelu s WYG International;
- Radna skupina za pripremu i praćenje *Nacionalnog provedbenog plana za socijalno uključivanje*, pri Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi;
- Povjerenstvo za provedbu Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske (*JIM*), pri Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi;
- Odbor za provedbu *Programa Zajednice PROGRESS V. komponente - Ravnopravnost spolova*.

Predstavnica Ureda je sudjelovala na konferenciji „IPA 3,4 sad“ u organizaciji Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Uprave za Operativni program za regionalnu konkurentnost i Uprave za međunarodnu suradnju u području rada i socijalne sigurnosti koja je održana 7. studenog. Cilj ove konferencije bio je informirati partnerske organizacije i širu javnost o postignutim rezultatima u provedbi oba operativna programa, te predstavljanje budućih operativnih programa koji će biti financirani sredstvima iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog socijalnog fonda nakon što Republika Hrvatska bude primljena u punopravno članstvo u Europskoj uniji.

Predstavnica Ureda je slijedom članstva u Povjerenstvu za provedbu Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske (*JIM*), 16. i 17. svibnja 2011. godine sudjelovala na „*JIM i JAP Konferenciji o nastavku aktivnosti i provedbi mjera*“ u organizaciji Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Opće uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje Europske komisije.

Također se sudjelovalo i u partnerskom odboru projekta „*Promicanje različitosti na hrvatskom tržištu rada*“ koji je većim dijelom financiran iz Programa Zajednice PROGRESS - Programa za zapošljavanje i socijalnu solidarnost. Nositelj projekta je bio Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, u partnerstvu s Udrugom za edukaciju i pomoć žrtvama mobbinga te Institutom za razvoj tržišta rada. Zadatak partnerskog odbora bio je izraditi kriterije za dodjelu nagrade kojom se promoviraju primjeri dobre prakse u integraciji raznolikosti u poduzećima. Uključivanje raznolikosti ljudskih potencijala odnosilo se na poticanje: ravnopravnosti spolova, dobne ravnopravnosti, ravnopravnosti osoba s invaliditetom te ravnopravnosti pripadnika/ca nacionalnih manjina.

U 2011. godini započeo je dvogodišnji projekt razmjene dobrih praksi i iskustava u području ravnopravnosti spolova kojeg u okviru Programa Zajednice PROGRESS provode ÖSB

Consulting GmbH iz Austrije i IRS Institut za društvena istraživanja iz Italije. Predstavnicu Ureda sudjelovala je na dva održana skupa na temu „*Novi, fleksibilni oblici rada*“ koji je održan u Den Haagu 24. i 25. listopada i na seminaru u Berlinu pod nazivom „*Smanjivanje jaza u plaćama između muškarca i žena*“ 5. i 6. prosinca 2011. godine pod pokroviteljstvom Opće uprave za pravdu (DG Justice) Europske komisije i njemačkog Ministarstva obitelji, starijih osoba, žena i mladih. Zaključeno je također da još uvijek na razini cijele Europske unije postoji problem usporedbe statističkih podataka te da je potrebno uvesti jedinstvenu metodologiju i jasne kriterije za prikupljanje, obradu i analizu podataka koji se odnose na mjerenje jaza u plaćama. Svi materijali i prilozi predstavnicu zemalja članica EU sa svih skupova na kojima je Ured sudjelovao u okviru Progress projekta „*Razmjena dobrih praksi i iskustava u području ravnopravnosti spolova*“ uvršteni su na internetske stranice Ureda.

Europskoj komisiji dostavljen je ažurirani prilog za 2011. godinu o udjelu žena na sudovima u Hrvatskoj, za potrebe statističke baze EU o sudjelovanju muškaraca i žena u procesu javnog odlučivanja (Database - Women and Men in Decision making) zemalja članica EU i kandidatkinja za članstvo.

Predstojnica Ureda sudjelovala je na sastanku u Vladi Republike Hrvatske sa predstavnicima Agencije Europske unije za temeljna prava te ih izvijestila o pojedinim aspektima provedbe politike ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj.

U sklopu programa posjete Hrvatskoj izaslanstvo Odbora za prava žena i ravnopravnost spolova Europskog parlamenta održalo je i posebni sastanak s predstojnicom Ureda Vlade Republike Hrvatske za ravnopravnost spolova na kojemu su sudjelovali i predstavnice Ministarstva pravosuđa i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi. Na sastanku je predstojnica izvijestila izaslanstvo o pitanjima vezanim uz zakonodavni i strateški okvir za promicanje ravnopravnosti u republici Hrvatskoj, te posebno o aktivnostima vezanim uz političku participaciju žena, zaštiti prava LGBT osoba i promicanju tolerancije i nediskriminacije.

4.3. Vijeće Europe

U izvještajnom je razdoblju predstojnica Ureda sudjelovala na 46. i 47. sastanku Upravnog odbora za ravnopravnost između žena i muškaraca (CDEG) Vijeća Europe, održanim od 30. ožujka do 1. travnja i 30. studenog do 2. prosinca 2011. godine u Strasbourgu, u svojstvu članice Upravnog odbora. Na ovim sastancima glavna tema je bila najavljena reforma Vijeća Europe koja je rezultirala ukidanjem ovog odbora i osnivanjem Komisije za ravnopravnost spolova u okviru Upravnog odbora za ljudska prava Vijeća Europe.

Predstojnica Ureda sudjelovala je od 15. do 18. rujna na međunarodnoj konferenciji „*European Women and Sport 2011*“ održanoj u Londonu. Konferencija je održana u organizaciji EPAS (*Enlarged Partial Agreement on Sport*) Vijeća Europe. Na konferenciji se raspravljalo o položaju žena u europskom sportu, rodno osviještenoj politici u sportu te o programima za žene u sportu. Predstavljen je i Priručnik o dobroj praksi Vijeća Europe „*Ravnopravnost spolova u športu - Dostupnost športskih aktivnosti djevojčicama i ženama*“ autorice Clotilde Talleu kojeg je krajem godine Ured dao prevesti i tiskao u nakladi od 500 primjeraka.

Predstavnica Ureda sudjelovala je 24. i 25. listopada na I. Regionalnom seminaru na temu *Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja*, gdje je održala jedno od uvodnih izlaganja, i to na temu „*Prevenција nasilja nad ženama u Republici Hrvatskoj*“. Seminar u Sarajevu su organizirali Vijeće Europe, Entitet za ravnopravnost i osnaživanje žena UN Women te Agencija za ravnopravnost spolova Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine s ciljem promidžbe ratifikacije navedene *Konvencije*, koja je otvorena za potpisivanje 11. svibnja 2011. godine u Istanbulu.

Ured je izradio i nekoliko akata vezanih uz pojedine segmente djelovanja Vijeća Europe:

- Odgovor na upit pravobraniteljice za osobe s invaliditetom o poduzetim aktivnostima u Republici Hrvatskoj s ciljem provedbe Rezolucije Vijeća Europe „*Premošćivanje jaza između de jure i de facto ravnopravnosti radi postizanja stvarne ravnopravnosti spolova*“ te Akcijskog plana „*Suočavanje s izazovom postizanja de jure i de facto ravnopravnosti spolova*“;
- Pismo potpore za inicijativu koordinatorice Ženske sobe - Centra za seksualna prava iz Zagreba vezano uz poziv za pružanje podrške potpisivanju i ratifikaciji *Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja* od strane Republike Hrvatske. Predmetni je dopis dostavljen na znanje i svim nadležnim državnim tijelima, uključujući i predsjedniku Republike Hrvatske, prof.dr.sc. Ivi Josipoviću, kao i drugim istaknutim dužnosnicima/cama;
- Podatke o broju ubojstava i pokušaja ubojstava žena kao posljedica nasilja u obitelji; tajništvu izaslanstva Hrvatskog sabora u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe za potrebe dostavljanja odgovora Odboru za ravnopravnost spolova Parlamentarne skupštine Vijeća Europe;
- Odgovore na Upitnik o diskriminaciji LGBT žena i djevojaka;

- Odgovore na Upitnik Vijeća Europe o provedbi *Preporuke CM/Rec (2007) 13 Odbora ministara Vijeća Europe državama članicama o rodno osviještenoj politici u obrazovanju* u Republici Hrvatskoj.

Ured je dao prevesti i na svojoj internetskoj stranici objavio prijevode *Preporuke br. (2008)1 Odbora ministara zemljama članicama o uključivanju rodni razlika u zdravstvenu politiku* i *Rezolucije Parlamentarne skupštine Vijeća Europe „Suzbijanje seksističkih stereotipa u medijima“*.

4.4. Regionalna suradnja

Regionalna suradnja obuhvatila je aktivnosti povezane sa sudjelovanjem u Barcelonskom procesu: Uniji za Mediteran, Radnoj zajednici Alpe-Jadran i susjednim zemljama u regiji.

4.4.1. Barcelonski proces: Unija za Mediteran

Predstavnice Ureda sudjelovale su na međuresorskim sastancima na temu sudjelovanja u Uniji za Mediteran pri Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija, i na sastanku Ekspertne radne skupine o jačanju uloge žena u društvu Unije za Mediteran – Euromed, u Barceloni u travnju 2011. Predstojnica Ureda sudjelovala je u lipnju 2011. na svečanoj inauguraciji Zaklade za žene na Mediteranu održanoj u Parizu, a savjetnica u Uredu na Međunarodnom simpoziju „*Žene, mreže i "revolucija", demokracija kroz prizmu spola na Euro-Mediteranu*“ koji je u organizaciji Zaklade za žene na Mediteranu održan u Parizu u prosincu 2011. godine. Predstavnica Ureda sudjelovala je u srpnju u Zadru na Konferenciji Hrvatske mreže za suradnju na Euro-Mediteranu „*Civilno društvo Mediterana-jamstvo dijaloga i suradnje*“ u organizaciji Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva;

U srpnju je pokrenuta interaktivna internetska platforme Zaklade za žene na Mediteranu s ciljem umrežavanja i bolje razmjene informacija. Institucionalni mehanizmi za provedbu politike ravnopravnosti spolova iz svih 43 zemalja partnerica Unije za Mediteran otvorili su svoj internetski portal sa informacijama o svome radu (<http://www.femmespourlamediterranee.org/>). Platforma je dostupna na tri jezika Unije za Mediteran (arapski, engleski i francuski jezik). Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske se priključio inicijativi te je u tu svrhu dostavio potrebne informacije o svome radu koje su dostupne na ovom internetskom portalu.

Ured je dostavio pismenu potporu provedbi projekta Zaklade za žene na Mediteranu koji je predstavljen 14.-15. rujna 2011. godine, na sastanku Odbora visokih dužnosnika Unije za

Mediteran, a koju je od Ureda za ravnopravnost spolova zatražila predsjednica Zaklade za žene na Mediteranu.

4.4.2. Radna zajednica Alpe-Jadran

Predstojnica Ureda članica je Ekspertne skupine za jednake mogućnosti žena i muškaraca Radne zajednice Alpe-Jadran. Predstavnice Ureda sudjelovale su na Međunarodnoj konferenciji političarki RZ Alpe –Jadran, 6. i 7. listopada 2011. u Klagenfurtu, koja se održava drugu godinu za redom. Na Konferenciji su, uz hrvatske predstavnice, sudjelovale i stručnjakinje i političarke iz austrijskih (Štajerska i Koruška), mađarskih (Vas) i talijanskih regija (Furlanija-Julijska krajina i Veneto).

Na konferenciji je predstojnica Ureda održala izlaganje na temu „*Strategije za unaprjeđivanje političke participacije žena*“ i predstavila kampanje koje je provodio Ured za ravnopravnost spolova uoči provedenih izbora na lokalnoj i na parlamentarnoj razini. Predstavila je zakonski i strateški okvir vezan uz podupiranje povećanja političke participacije žena i spotove dviju kampanja, koji su izazvali veliki interes i potražnju.

Austrija je predstavila Izvještaj o položaju žena u Koruškoj i projekt „*Žene odlučuju*“ koji se financira iz sredstava strukturnog fonda EU Interreg IV, namijenjenog za podupiranje projekata koji za ciljeve imaju međuregionalnu suradnju i razvoj.

4.4.3. Suradnja sa zemljama u regiji

Predstojnica Ureda sudjelovala je u radu Regionalne konferencije na temu „*Izlazak iz ekonomske krize*“, održanoj 16. veljače u Beogradu, u organizaciji Uprave za rodnu ravnopravnost Ministarstva rada i socijalne politike Republike Srbije organiziranu uz financijsku potporu Švedske međunarodne razvojne agencija (SIDA). Cilj Konferencije bio je unaprjeđivanje daljnjeg razvoja regionalne suradnje, uz raspravu o Protokolu o regionalnoj suradnji između institucionalnih mehanizama za provedbu ravnopravnosti spolova. Tom prigodom predstojnica Ureda dala je intervju beogradskom dnevnom listu Danas, u rubrici Plave strane koje sufinancira Europska unija kroz program Medijskog fonda u okviru europskih integracija, pod nazivom „*Sa stanovišta rodne ravnopravnosti Hrvatska može u EU*“.

U organizaciji Gender centra Republike Srpske, 3. i 4. studenog 2011. godine u Banja Luci održan je Regionalni sastanak institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova i Regionalna konferencija „*Ravnopravnost spolova na lokalnom nivou vlasti*“, na kojoj su sudjelovale i

predstavnice Ureda za ravnopravnost spolova. Konferencija se sastojala od panela posvećenih razmjeni iskustava i dobre prakse u primjeni standarda za ravnopravnost polova na lokalnoj razini, rodno odgovornom budžetiranju i primjeni na lokalnoj razini, te mogućnostima unaprjeđivanja regionalne suradnje u kontekstu fondova EU. Predstavnica Ureda za ravnopravnost spolova je na Regionalnoj konferenciji održala izlaganje „*Provedba politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini u Republici Hrvatskoj*“. Na konferenciji su doneseni i zaključci prema kojima se lokalne zajednice, uključujući rukovodeće strukture i povjerenstva za ravnopravnost polova, potiču da organiziraju regionalne sastanke, s ciljem suradnje, razmjene iskustava i provođenja zajedničkih projekata.

Savjetnica u Uredu sudjelovala je 11.-13. listopada 2011. na Regionalnoj konferenciji „*Gdje su Romkinje danas?*“ u organizaciji CARE North – West Balkans (NWB), u suradnji s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Republike Bosne i Hercegovine i partnerskim organizacijama, u Sarajevu, gdje je nazočne upoznala s mjerama za unaprjeđenje položaja Romkinja koje sadrži Nacionalna politika za ravnopravnost spolova.

4.5. Drugi oblici međunarodne suradnje

Ured je izradio i dostavio objedinjene podatke za Republiku Hrvatsku za *Anketu o politikama*, u suradnji s drugim nadležnim tijelima - Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa i Ministarstvom financija, Svjetskom ekonomskom forumu za potrebe pripreme *Global Gender Gap Report-a* za 2011. godinu.

Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva dostavljeni su podaci vezani za primjedbe i preporuke Odbora stručnjaka za primjenu Konvencija Međunarodne organizacije rada (o plaćama jednake vrijednosti za rad jednake vrijednosti, diskriminaciji u području zapošljavanja i zanimanja te o radnicima s obiteljskim obvezama), a za potrebe izrade nacionalnog Godišnjeg izvješća o njihovoj primjeni.

Održani su radni sastanci s predstavnicima/cama veleposlanstava SAD-a, Velike Britanije, Finske i Francuske, s izaslanstvom Parlamentarnog Odbora za jednake mogućnosti za žene i muškarce Rumunjske te s voditeljicom projekta *Komponente IV- Razvoj ljudskih potencijala - Program Europske Unije za Hrvatsku: „Žene na tržištu rada“* koji se provodi u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje. Sastanke su zatražili radi informiranja o radu i aktivnostima Ureda, provedbi politike ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj, razmjeni iskustava u ovom području i uspostavi suradnje.

5. Suradnja s tijelima državne uprave, državnim tijelima i ostalim institucijama

Ured za ravnopravnost spolova sudjelovao je u radu radnih skupina, izradio je veliki broj izvješća, očitovanja i mišljenja na zakonske prijedloge i druge akte i sudjelovao u radu brojnih okruglih stolova, konferencija, skupova i sl., u okviru suradnje s pojedinim tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima i institucijama. Za potonje aktivnosti upućujemo na poglavlje 3. o provedbi *Nacionalne politike* ovog Izvješća.

Osim provedbe mjera iz *Nacionalne politika za promicanje ravnopravnosti spolova 2011. - 2015.*, Ured za ravnopravnost spolova uključen je i u provedbu pojedinih mjera iz još pet drugih nacionalnih strategija: *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine*, *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine*, *Nacionalnog program zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011.*, *Nacionalne populacijske politike i Nacionalnog plana aktivnosti za prava i interese djece od 2006. do 2012. godine*.

Sudjelovalo se u radu 10 radnih skupina, odbora i povjerenstava i drugih radnih tijela pri tijelima državne uprave:

1. Povjerenstvo za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske;
2. Nacionalni odbor za odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo pri Vladi Republike Hrvatske;
3. Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za unaprjeđenje zaštite od nasilja u obitelji;
4. Povjerenstvo za izradu *Nacionalnog strateškog plana ruralnog razvoja i Programa ruralnog razvoja za razdoblje 2012.-2013.* pri Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja;
5. Radna skupina za izradu novog Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava pri Uredu za ljudska prava;
6. Radna skupina za izradu *Nacionalnog programa za Rome* pri Uredu za nacionalne manjine;
7. Radna skupina za provedbu mjera *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine* pri Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
8. Povjerenstvo za izradu Udžbeničkog standarda pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta;

9. Koordinacija predstavnika davatelja bespovratnih sredstava organizacijama civilnog društva pri Uredu za udruge Vlade Republike Hrvatske;
10. Upravljački odbor projekta „Žene na tržištu rada“ pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje.

Redovito se sudjelovalo u radu sjednica Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora. U rujnu je predstojnica je sudjelovala na seminaru “*Rodno osjetljiv proračun*“ u organizaciji veleposlanstva Kraljevine Švedske i Odbora za ravnopravnost Hrvatskog sabora na kojemu je distribuiran *Priručnik Vijeća Europe – Uvođenje rodno osjetljiva proračuna: provedbe u praksi* kojeg je Ured 2010. godine tiskao u nakladi od 1000 primjeraka.

U Uredu je izrađeno i dostavljeno 30 različitih izvješća, očitovanja i mišljenja za potrebe pojedinih tijela državne uprave, kako slijedi:

- Izvješće o provedbi mjera *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2008. do 2010. godine*, za 2010. godinu - Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
- Izvješće o provedbi mjera *Nacionalne populacijske za 2010. godinu* - Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
- Izvješće za 2010. godinu o provedbi mjera iz *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine* - Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
- Prijedlog Operativnog plana *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine* iz nadležnosti rada - Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
- Mišljenje o Izvješću o provedbi *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine za 2010. godinu* - Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
- Očitovanje na Situacijsku analizu prava djece i žena u Republici Hrvatskoj - Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti;
- Mišljenje o nacrtu *Izvješća o napretku u provedbi Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine za 2010. godinu i analizi provedbe mjera u 2008., 2009. i 2010. godini* - Uredu za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske;
- Prilog vezan za izradu novog *Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava* - Uredu za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske;
- Izvješće o napretku u provedbi *Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. za 2010. godinu* - Uredu za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske;

- Izvješće o dodijeljenim financijskim potporama projektima organizacija civilnog društva u 2010. godini Uredu za udruge Vlade Republike Hrvatske;
- Očitovanje na *Izvješće o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz državnog proračuna u 2010. godini* - Uredu za udruge Vlade Republike Hrvatske;
- Izvješće o predstavnicima/ama organizacija civilnog društva u savjetodavnim, stručnim i radnim tijelima Ureda za ravnopravnost spolova - Uredu za udruge Vlade Republike Hrvatske;
- Prijedlozi za reviziju *Obrazaca za izvještavanje o potporama organizacijama civilnog društva* s ciljem lakšeg prikupljanja informacija o potporama vezanim za područje ravnopravnosti spolova - Uredu za udruge Vlade Republike Hrvatske;
- Prilozi za izmjene i dopune *Zakona o udrugama* i usklađivanje zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije u području financijske podrške udrugama - Uredu za udruge Vlade Republike Hrvatske;
- Izvješće o provedbi mjera *Operativnog plana provedbe Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, za razdoblje od 2007. do 2011.* - Uredu za udruge Vlade Republike Hrvatske;
- Zajedno sa Uredom za socijalno partnerstvo poslano je Očitovanje na dopis Ženske mreže Hrvatske, Ženske sekcije Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, Odbora žena Nezavisnih hrvatskih sindikata i Koordinacije Žena Hrvatske udruge sindikata - Uredu predsjednice Vlade Republike Hrvatske;
- Izvješće o provedbi mjera iz djelokruga rada Ureda *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2008. do 2010. godine, za 2009. i 2010. godinu* - pravobraniteljici za ravnopravnost spolova;
- Mišljenje na *Konačni prijedlog Zakona o pučkom pravobranitelju* - Vladi Republike Hrvatske;
- Mišljenje na *Nacrt Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja (2011.-2012.)* - Ministarstvu gospodarstva rada i poduzetništva;
- Očitovanje na *Prijedlog strategije vladinih programa od 2012. do 2014.* - Ministarstvu financija;
- Mišljenje na *Nacrt prijedloga Godišnjeg provedbenog plana statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2012.* - Državnom zavodu za statistiku;
- Očitovanje u svezi s *Odlukom o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika/ca i namještenika/ca u tijelima državne uprave, stručnim službama i Uredima Vlade Republike Hrvatske* - Uredu za zakonodavstvo;

- Prijedlozi mjera za izradu novog *Nacionalnog programa za Rome* - Uredu za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske;
- Mišljenje Ureda o Prijedlogu privremenog ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske - Uredu potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske;
- Mišljenje na Izvješće pučkog pravobranitelja o pojavama diskriminacije za 2010. godinu - tajništvu Vlade Republike Hrvatske;
- Mišljenje o *Nacrtu prijedloga Kaznenog zakona* - Ministarstvu pravosuđa;
- Očitovanje Ureda u svezi sa postupkom pred Europskim sudom za ljudska prava povodom tužbe privatne osobe te dostava podataka iz nadležnosti Ureda o važećim propisima vezanim uz seksualno nasilje, zastupnici Vlade Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava pri Ministarstvu pravosuđa;
- Prilog Ureda za izradu *Prijedloga Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011.-2013. godine* – Uredu za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske;
- Prilozi i informacije iz nadležnosti Ureda za organizaciju edukacije službenika/ca u okviru projekta „*Žene na tržištu rada*“ - Hrvatskom zavodu za zapošljavanje;
- „*Smjernice za izradu Planova djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova*“ - koordinatorima/cama za ravnopravnost spolova u uredima državne uprave u županijama.

Nastavno na odredbe *Zakona o ravnopravnosti spolova* prema kojem su tijela državne uprave i pravne osobe u pretežitom vlasništvu države dužna donijeti planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova, a Ured za ravnopravnost spolova odobrava njihov sadržaj, Ured je u izvještajnom razdoblju dao suglasnost/odobrenje provedbe Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, Uredu državne uprave u Sisačko-moslavačkoj županiji, Hrvatskoj radioteleviziji, te pravnim osobama u pretežitom vlasništvu države Petrokemija d.d. i Apis IT. Hrvatskim šumama dostavljeno je mišljenje s uputama za izmjene i nadopune dostavljenog Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova. Krajem godine Ured je zaprimio planove djelovanja od ureda državne uprave u Zadarskoj, Koprivničko-križevačkoj, Dubrovačko-neretvanskoj i Karlovačkoj županiji.

S usvajanjem nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2015. godine* u Hrvatskom saboru, sva tijela koja su donijela planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova u periodu do srpnja 2011. godine imaju, temeljem članka

11. stavak 3. *Zakona o ravnopravnosti spolova*, obvezu nadopuniti svoje planove djelovanja zaduženjima u provedbi mjera nove *Nacionalne politike* za razdoblje do 2015. godine. Budući da se novim uredbama, početkom 2012. godine promijenio djelokrug rada i određenog broja ministarstava i drugih državnih tijela, potrebno je revidirati popis nositelja mjera u provedbi *Nacionalne politike*. Temeljem navedenog Ured će zatražiti od svih obveznika da nadopune sadržaj planova djelovanja, u dijelu koji se odnosi na provedbu *Nacionalne politike*.

Zakonom o ravnopravnosti spolova člankom 18. stavak 2. alineja 10., propisano je da Ured za ravnopravnost spolova zaprimljene predstavke stranaka o povredama odredbi ovog Zakona i drugih propisa prosljeđuje pravobranitelju/ici za ravnopravnost spolova i drugim nadležnim tijelima.

Ured je zaprimio ukupno **13** predstavki, od kojih je **3** dostavljeno na znanje Uredu. Ukupno **6** predstavki je prosljeđeno na daljnje postupanje pravobraniteljici za ravnopravnost spolova i drugim nadležnim tijelima državne uprave, uz dostavljanje predmetne obavijesti podnositeljima/cama pritužbi. Na **2** predstavke Ured je pismenim putem odgovorio podnositeljicama predstavki, dok je za **3** predstavke procijenjeno da ne postoji osnova za daljnje postupanje. Od ukupno zaprimljenih predstavki temeljem kojih se postupalo **1** se odnosila na diskriminaciju temeljem spolne orijentacije. **8** predstavki odnosilo se na diskriminaciju temeljem spola i to iz slijedećih područja: kršenje *Zakona o ravnopravnosti spolova* i *Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.-2010.* prilikom izbora u znanstveno zvanje, spolna diskriminacija prilikom izbora v.d. direktora Vodovoda d.o.o. Makarska, zlostavljanje djeteta, problematika nasilja u obitelji, prigovor na postupanje policije u slučajevima nasilja u obitelji, kršenje načela ravnopravnosti spolova u tvrtci za turističku animaciju, diskriminacija roditelja temeljem spola od strane institucija te zahtjev za zaštitom prava kao i zaštitom prava djeteta, te prigovor vezan uz kršenje prava zaposlenih u Policijskoj upravi Varaždinskoj. **1** predstavka odnosila se na upit o metodologiji financiranja udruga sredstvima iz Državnog proračuna. Od sveukupno **6** prosljeđenih predstavki, Ured je tijekom 2011. godine zaprimio očitovanja nadležnih tijela u svezi s **1** predstavkom, i to od Službe nadzora u području rada i zaštite na radu Državnog inspektorata.

6. Razvoj institucionalnih mehanizama: koordinacija rada županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova

U 2011. godini nastavljena je suradnja sa županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova s ciljem njihova osnaživanja kao značajnih institucionalnih mehanizama za provedbu politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini. Suradnja je uključila nastavak njihove edukacije putem redovitog dostavljanja publikacija i drugih promidžbeno-informativnih materijala Ureda, pozivanjem na javne manifestacije u organizaciji Ureda, sudjelovanjem u aktivnostima u organizaciji županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova te organiziranjem *IV. Koordinacije županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova*. Sa županijskim povjerenstvima surađivalo se i pri provedbi kampanje za povećanje udjela žena u Hrvatskom saboru na parlamentarnim izborima 2011. koju je pokrenuo Ured.

Internetske stranice Ureda sadrže cjelovitu bazu podataka o lokalnim povjerenstvima za ravnopravnost spolova koja se redovito ažurira. Ona, osim informacija o kontakt podacima županijskih i općinskih i gradskih povjerenstava za ravnopravnost spolova, sadrži i redovan pregled njihova rada putem medijskih izvještaja. Do kraja 2011. godine, prema informacijama kojima raspolaže Ured uz županijska povjerenstva bilo je osnovano i 80-tak gradskih i općinskih povjerenstava za ravnopravnost spolova.

Predstavnice Ureda sudjelovale su na sjednicama Povjerenstva za ravnopravnost spolova Zagrebačke županije, Povjerenstava za ravnopravnost spolova Primorsko-goranske županije, te na Koordinaciji Povjerenstava za ravnopravnost spolova 16 gradova Splitsko-dalmatinske županije u organizaciji Povjerenstva za ravnopravnost spolova Splitsko-dalmatinske županije.

U organizaciji Ureda za ravnopravnost spolova i u suradnji sa Povjerenstvom za ravnopravnost spolova Vukovarsko-srijemske županije u Vukovaru je 26. siječnja 2011. godine održana *IV. Koordinacija županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova*. Sastanak Koordinacije županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova sazvan je u svrhu predstavljanja i rasprave o radnom nacrtu prijedloga *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova 2011. – 2015.* s naglaskom na ulozi županijskih/ lokalnih povjerenstava za ravnopravnost spolova pri njenoj provedbi na lokalnoj razini, upoznavanja s aktivnostima Ureda vezanim uz parlamentarne izbore, te razmatranja plana aktivnosti županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova o načinima povećanja političke participacije žena s obzirom na održavanje parlamentarnih izbora 2011. godine, kao i s ciljem unaprjeđivanja i razmjene informacija i primjera dobre prakse u provedbi politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini. Poziv za sudjelovanjem u radu *IV.*

Koordinacije županijskih povjerenstva za ravnopravnost spolova upućen je predsjednicima/cama županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova, pojedinih gradskih i općinskih povjerenstava te predstavnicima/cama nevladinih udruga i sredstava javnih priopćavanja. U radu IV. Koordinacije sudjelovali su predstavnici/e županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova iz gotovo svih hrvatskih županija. Predstojnica Ureda održala je izlaganje na temu „*Predstavljanje radnog nacrtu prijedloga Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2011. – 2015.*“ nakon kojeg je uslijedila diskusija te usvajanje zaključaka. Temeljem diskusije i prijedloga predstavnika/ca županijskih povjerenstava te usvojenih Zaključaka u novu *Nacionalnu politiku* uključene su mjere usmjerene ka unaprjeđenju položaja žena na lokalnoj razini. Vezano uz održavanje parlamentarnih izbora 2011. godine djelatnica Ureda održala je izlaganje na temu „*Parlamentarni izbori 2011. – Povećanje političke participacije žena*“ te je predstavila planirane aktivnosti Ureda za ravnopravnost spolova. Razmotrena su i stajališta županijskih povjerenstava o načinima povećanja političke participacije žena te su predstavnici/e županijskih povjerenstava predstavili planirane aktivnosti povodom održavanja parlamentarnih izbora 2011. IV. Koordinacija županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova donijela je na svojoj četvrtoj sjednici održanoj u Vukovaru zaključke koji su javnosti dostupni putem internetske stranice ureda www.ured-ravnopravnost.hr.

Zaključci IV. Koordinacije županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova:

1. Sudionici/e IV. Koordinacije županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova podržavaju radni nacrt prijedloga Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2011.-2015.
2. Na prijedlog Koordinacije, u nacrt će se unijeti mjera kojom se obvezuju županijske skupštine da donesu akcijske planove za provedbu mjera Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2011.-2015. na razini županija i osiguraju sredstva za njihovu provedbu.
3. Sudionici/e IV. Koordinacije posebno podupiru prijedlog novih mjera iz radnog nacrtu prijedloga Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2011.-2015., koje se odnose na poboljšanje položaja žena u sportu, uvođenje obrazovnih programa o spolnom odgoju i ravnopravnosti spolova u osnovne i srednje škole, te uvrštavanje ispitnog područja o ravnopravnosti spolova u opći dio državnog stručnog ispita.
4. Sudionici/e IV. Koordinacije županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova pozivaju na dosljednu upotrebu rodno osviještenog jezika u sustavu državne uprave na državnoj i lokalnoj razini.

5. S obzirom na nadolazeće izbore za zastupnike/ce u Hrvatski sabor krajem 2011. godine, sudionici/e IV. Koordinacije donijeli/e su odluku da se odmah započne s provedbom kampanja za povećanje broja zastupnica u Hrvatskom saboru, sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova.
6. U provedbi kampanja za povećanje udjela žena na kandidacijskim listama političkih stranaka i nezavisnih lista, županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova će surađivati s nevladinim udrugama i Uredom za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske.

Ured je svim županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova dostavio primjerke *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje 2011.-2015. godine* i zatražio provedbu mjera iz njihove nadležnosti uključujući i donošenje godišnjih akcijskih planova za provedbu mjera *Nacionalne politike*.

7. Suradnja s nevladinim udrugama

Brojni i različiti oblici suradnje s nevladinim udrugama aktivnim u području ravnopravnosti spolova uključivali su zajedničku provedbu pojedinih aktivnosti i financiranje njihovih projekata.

Za više podataka o suradnji s nevladinim udrugama potrebno je usporediti dio Izvješća koji se odnosi na donošenje i provedbu *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2015. godine*.

Ured je u veljači raspisao Natječaj za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za financijsku potporu u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2011. godinu, na poziciji Ureda za ravnopravnost spolova iz područja „*IZBORI ZA HRVATSKI SABOR 2011. - Promicanje uravnotežene zastupljenosti muškaraca i žena u Hrvatskom saboru*“. Zaprimito je 11 projektnih prijedloga, a pet projekata dobilo je financijsku potporu, temeljem preporuka Stručne radne skupine za procjenu projekata, kako slijedi:

Udrugama CESI Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje, B.a.B.e. Budi aktivna, Budi emancipiran, Centar za podršku i razvoj civilnog društva DELFIN, DOMINE – feministička organizacija za promicanje ženskih prava i razvoj civilnog društva i Centar za građanske inicijative Poreč – CGI za projekt „*Što žene žele? Ženski glasovi u parlamentarnim izborima 2011. godine*“ dodijeljen je iznos od 79.000,00 kuna; Centru za ženske studije za projekt „*Ad Acta – Stop rodnoj diskriminaciji na izbornim listama*“ dodijeljen je iznos od 35.000,00 kuna; Cenzuri Plus- Udruga za promicanje ljudskih prava i medijskih sloboda, Udruzi PROSPERO, Udruzi TARA te Udruzi FADE IN za projekt „*Žene u politici*“ dodijeljen je iznos od 35.000,00 kuna; Udruzi za zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda HOMO, Gradu Pula - Upravni odjel za društvene djelatnosti i Povjerenstvu za ravnopravnost spolova Grada Pule za projekt „*Ravnopravnost – jednaka zastupljenost, jednak status, jednake mogućnosti*“ dodijeljen je iznos od 30.000,00 kuna te Vukovarskom institutu za mirovna istraživanja VIMIO i Povjerenstvu za ravnopravnost spolova Vukovarsko-srijemske županije za projekt „*Pozor – govori žena*“ dodijeljen je iznos od 21.000,00 kuna.

Ukupni iznos traženih sredstava za financijsku potporu projektima iznosio je 506.634,25 kuna, a ukupna raspoloživa sredstva Ureda za ravnopravnost spolova iznosila su 200.000,00 kuna. Za rad udruga, temeljem raspisanog javnog Natječaja, u 2011. godini izdvojeno je 8,5% od ukupnog godišnjeg proračuna Ureda za ravnopravnost spolova (2.339.700,00 kuna).

Analiza izvješća o provedbi projekata pokazuje da je proveden veliki broj aktivnosti od kojih treba istaknuti sljedeće: Na TV i radio postajama emitirano je devet radio i pet TV emisija te dvadeset priloga o temi političke participacije žena. Nadalje, izrađen je jedan radio i dva TV jingla te jedan video clip koji su emitirani tijekom više od mjesec dana. Potrebno je spomenuti i niz javnih događanja od kojih su značajne dvije konferencije za medije, jedna javna tribina, dva okrugla stola, pet javnih predstavljanja projekata, kao i četiri radionice za osnaživanje članica političkih stranaka. Održano je i nekoliko razgovora s vodstvom parlamentarnih stranaka. Parlamentarnim strankama poslano su također razglednice i pisma s porukama i podsjetnicima na zakonske odredbe vezane za rad političkih stranaka. Izrađen je veliki broj plakata s porukama za stranačka vodstva i biračko tijelo koji su tijekom mjesec dana stajali na mjestima oglašavanja u blizini stranačkih sjedišta u većim gradovima. Na temelju široke rasprave o iskustvima, problemima i mogućim rješenjima, izrađena je i tiskana u 1000 primjeraka, brošura *Ženska platforma 2011.* koja je predana političkim strankama. *Rodna analiza kandidacijskih lista, izbornih programa, medija i TV spotova* značajan je prilog rezultatima provedbe projekata. Tri internetska portala korištena su za kontinuirano informiranje javnosti (www.zenajevise.net, www.libela.hr, www.cenzura.hr) i objavljivanje oko pedeset relevantnih tekstova i stručnih priloga na temu političke participacije žena. U tiskanim i elektronskim medijima o podržanim je projektima objavljeno blizu stotinu članaka.

Ured je redovito pratio aktivnosti udruga, uključio ih u predstavljanje Kampanje, a predstavnice Ureda sudjelovale su na javnim događanjima u organizaciji udruga. Predstojnica Ureda sudjelovala je u radio i TV emisijama koje se emitirane u okviru projekata.

Osim udruga podržanih temeljem Natječaja za projekte udruga, Ured je tijekom godine surađivao i s drugim udrugama, od kojih je potrebno istaknuti: Centar za mirovne studije, Centar za ženske studije, Udruženje Zagreb Pride, Ženska soba – Centar za seksualna prava, Centar za žene žrtve rata - Rosa, Hrvatska udruga poslovnih žena KRUG, Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH), Klub Albanskih Žena Hrvatske „Kraljica Teuta“ i dr.

8. Promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova: promidžba, informiranje i nakladnička djelatnost

Cjelokupne aktivnosti koje provodi Ured u funkciji su promicanja znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova. U užem smislu ovo promicanje provodi se putem internetske stranice Ureda, prijevodom, tiskanjem, promocijom i distribucijom važnih međunarodnih i nacionalnih dokumenata, provedbom istraživanja, medijskim istupima i drugim promidžbenim aktivnostima.

2011. godine redizajnirana je, grafički i vizualno unaprijeđena, internetska stranica Ureda koja se svakodnevno ažurira nizom relevantnih informacija u području promicanja ravnopravnosti spolova. Bilježi se stalan trend posjeta te je tijekom 2011. godine internetska stranica Ureda otvorena je 34 159. Broj otvaranja krajem godine porastao je 5 puta u odnosu na broj otvaranja početkom godine. Internetska stranica sadrži pregled velikog broja aktivnosti koje provodi Ured za ravnopravnost spolova, uključujući informacije o suradnji s drugim institucionalnim mehanizmima za provedbu politike ravnopravnosti spolova, međunarodnu suradnju, kao i o suradnji s nevladinim udrugama. Kreirana je podstranica posvećena promicanju ravnopravnosti spolova u Europskoj uniji, kao i podstranica posvećena parlamentarnim izborima 2011. godine i *Kampanji za povećanje udjela žena u Hrvatskom saboru na parlamentarnim izborima 2011.* Stranica uključuje i najrelevantnije nacionalne i međunarodne dokumente u području ravnopravnosti spolova, a za elektronsko preuzimanje su dostupne i sve publikacije koje je u okviru nakladničke djelatnosti izdao Ured.

Tijekom izvještajnog razdoblja, u sklopu Biblioteke Ureda „ONA“ tiskano je sljedećih 5 novih naslova u ukupnoj nakladi od 5800 primjeraka:

1. *Strategija za ravnopravnost između žena i muškaraca 2010. - 2015. i Plan provedbe aktivnosti Europske komisije* u nakladi od 1000 primjeraka;
2. *Nacionalna politika za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2015.* u nakladi od 3000 primjeraka;
3. *Priručnik o dobroj praksi - Ravnopravnost spolova u športu Vijeća Europe* u nakladi od 500 primjeraka;
4. *National Policy for Gender Equality for the period 2011. – 2015.* u nakladi od 500 primjeraka;

5. Znanstvena monografija: *Rodna neravnopravnost i diskriminacija u Hrvatskoj – Istraživanje "Percepcija, iskustva i stavovi o rodnoj diskriminaciji u Hrvatskoj"* u nakladi od 500 primjeraka.

Ured je, uz Institut za društvena istraživanja „Ivo Pilar“ suizdavač *Zbornika radova s Međunarodne konferencije „Ljudska prava žena – Razvoj na međunarodnoj i nacionalnoj razini 30 godina nakon usvajanja Konvencije UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena“*, u nakladi od 300 primjeraka.

Za navedenim publikacijama veliki je interes javnosti te su se kontinuirano dostavljale tijelima državne uprave, drugim državnim tijelima, županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova, nevladinim udrugama, sindikatima, političkim strankama, sveučilištima, knjižnicama i dr.

Primjerci svih tiskanih izdanja, kao i podaci o dokumentima i istraživanjima, koji su u elektroničkom obliku objavljeni na web-stranici Ureda dostavljeni su Hrvatskoj informacijsko-dokumentacijskoj referalnoj agenciji (HIDRA) za objavljivanje redovitog izdanja Kataloga službenih publikacija i baza podataka RH za 2011. godinu čime se osigurava dostupnost informacija najširem krugu korisnika.

Predstojnica Ureda je sudjelovala na 11. okruglom stolu o slobodnom pristupu informacijama i slobodi izražavanja „*Knjižnice u društvu znanja*“ koji se održala 9. prosinca u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u organizaciji Komisije za slobodan pristup informacijama Hrvatskog knjižničarskog društva i Katedre za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu, te je tom prilikom održala izlaganje o izdavačkoj djelatnosti Ureda.

Od drugih poduzetih aktivnosti vezanih uz promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova izdvajamo pokroviteljstvo Ureda nad Izborom za „*Ženu godine*“ časopisa Zaposlena te oglašavanje u brošuri DROGE u kojoj je otisnut logo Ureda sa kontakt informacijama, u sklopu akciju prevencije zloporabe droga koju je provodila IPA-Sekcija Hrvatska (Međunarodno udruženje policajaca) na području centra Grada Zagreba.

Osvještavanju javnosti o pitanjima uspostavljanja ravnopravnosti spolova pridonijeli su i medijski istupi predstojnice Ureda davanjem većeg broja izjava, komentara i intervjua tiskanim i elektroničkim medijima.

ZAKLJUČAK

U izvještajnom razdoblju Ured za ravnopravnost spolova proveo je veliki broj različitih aktivnosti u svim područjima koja su definirana *Zakonom o ravnopravnosti spolova* propisanim djelokrugom rada. Kao prioritetne aktivnosti izdvajamo izradu i donošenje nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2015. godine* koja je konsensualno usvojena u Hrvatskom saboru u srpnju 2011. godine.

Prioriteti Ureda obuhvatili su i izradu *Izvjestaja o provedbi Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova za 2009.-2010. godinu* koje je usvojeno na sjednici Vlade Republike Hrvatske u srpnju. Izdvajamo i višemjesečnu provedbu kampanje povodom održavanja parlamentarnih izbora za povećanje zastupljenosti žena u Hrvatskom saboru, kao i provedbu obveza vezanih uz proces pristupanja Europskoj uniji.

U okviru kampanje uspostavljena je tijesna suradnja sa udrugama i županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova što je značajno doprinijelo podizanju svijesti javnosti o prepoznatljivosti značaja političke podzastupljenosti žena kao važnog demokratskog pitanja tijekom izbornog procesa. Kampanja je također izazvala i značajan međunarodni interes.

Ured je nastavio s promidžbom relevantnih međunarodnih dokumenata s posebnim naglaskom na afirmaciji *Strategije za ravnopravnost između žena i muškaraca 2010.-2015. Europske komisije*, kao i kontinuiranom provedbom drugih aktivnosti vezanih uz provedbu Komunikacijske strategije za informiranje hrvatske javnosti o politikama Europske unije u ovom području.

Posebno ističemo da je za gotovo svim publikacijama koje je tiskao Ured zabilježen veliki interes javnosti te da su pojedine uvrštene u obveznu sveučilišnu literaturu.

Ured je nadležnim tijelima dostavio brojna očitovanja, uključujući i niz prijedloga nadopuna zakonskih i podzakonskih akata i strategija. Izrađeno je ukupno 52 izvještaja, priloga i očitovanja, i to 22 u okviru međunarodne suradnje i 30 u okviru suradnje s tijelima državne uprave, državnim tijelima i ostalim institucijama u Republici Hrvatskoj.

Predstavnice Ureda sudjelovale su u radu ukupno 20 radnih skupina, odbora i povjerenstava, od čega u njih 10 vezanih uz međunarodnu suradnju. Sudjelovalo se također u radu brojnih okruglih stolova, seminara i drugih skupova, na kojima je predstojnica Ureda održala 14 uvodnih izlaganja.

Izdvajamo i provedbu aktivnosti s ciljem unaprjeđenja položaja i zaštite prava žena s invaliditetom, žena pripadnica nacionalnih manjina, žena žrtava nasilja te LGBT osoba. Za uspješnu suradnju u ostvarivanju strateških ciljeva za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom predstojnici Ureda u izvještajnoj je godini uručeno i posebno priznanje Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH). Predstojnica Ureda također je primljena u počasno članstvo Hrvatske udruge poslovnih žena KRUG kao priznanje za podršku u provedbi aktivnosti i ostvarivanju ciljeva ove udruge.

Suradnja i koordinacija rada institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova, uključujući koordinate/ice za ravnopravnost spolova u tijelima državne uprave i županijska povjerenstava za ravnopravnost spolova, zadaća je koja će i nadalje biti jedno od važnijih područja djelovanja Ureda.

Iz cjelokupnog izvještaja razvidna je i kontinuirana suradnja i podrška Ureda organizacijama civilnog društva.

S obzirom na opsežan djelokrug rada koji je propisan *Zakonom o ravnopravnosti spolova* te brojne aktivnosti koje je Ured proveo, a o kojima smo detaljno izvijestili napominjemo da bi bilo potrebno ojačati kadrovske i financijske kapacitete Ureda, a što je i preporuka pojedinih međunarodnih organizacija.